

ELŐFIZETÉS ÁRA: Egész évre . . . 6 frt.
Félévre . . . 3 „
Negyedévre . . . 1 „ 50 kr.Bérmegtelen levelek
csak ismert kezektől fo-
gadhatnak el.**Kéziratok** nem adatkak
vissza.Egyes szám ára **15 kr.****A nyilttérben** minden
garmond sor díja 20 kr.

ZEMPLEN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLEN-VÁRMEGYÉNEK HIVATALOS LAPJA

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

HIRDETÉS DIJJA Hivatalos hirdetéseknek:
Minden szó után 1 kr.
Azonnali bélyeg 30 kr.Petitnél nagyobb, avagy
diszkrétivel vagy körzet-
tel ellátott hirdetések-
ért termékek szerint min-
den négyesöt centim. után
3 kr. számítatik.
Állandó hirdetéseknek ke-
dezvény nyújtatik.Hirdetések és pénzküldé-
mények a kiadóhivatalhoz
intézendők.

A szocializmus

az egyetemen és a népiskolai tanítók között.

Midőn pár éve a szocializmus az Alföldön mutatkozni kezdett, a közvélemény így nyilatkozott: „No ez se él meg nálunk. Más klíma kell ez idegen növénynek, be nem fogadja azt a magyar föld” — és így tovább. Aztán mentek az évek, a szocializmus nem hogy eltűnt volna, de erősödött, úgy hogy gyűléseket is kezdtek tartogatni. A hatóság nem nézhetve e működést behunyt szemmel, s látva, hogy a gyűlésen az osztály és társadalom ellen kezdett izgatás folyik: a gyűléseket betiltotta, szétosztatta, a vezetőket, az izgatókat megbüntette.

Ez volt az ügy történetének az első fázisa.

Tudjuk, hogy az eszme jobban terjed, ha üldöztetik. Az annak az elnyomás, a börtön, a rablánc, ami a lángnak a szél: élesztője, terjesztője. A szocializmus az üldözött keresztyénség példájára titokban terjesztette tanait s nagyobb sikerrel.

Ekkor valaki azt a tanácsot adta a kormányoknak, hogy elégítse ki a munkásokat bizonyos reformokkal. Ez volt a második fázis.

De a nyújtott orvosság nem lévén a baj csiráira ható: a szocializmus tovább terjedt s e nyáron már a sztrájkok legir-
tózatosabb alakjában nyilatkozott. Ez volt a szocializmus harmadik fázisa.

Ekkor a legtöbb ember azt hitte, hogy a szocializmus nem fog a néposztályok határain túl terjedni: s íme már ott van az egyetemen a tanulók, s mint a legújabb jelek mutatják, a népiskolai tanítók között.

Ez a negyedik fázis.

Most már csak a vak nem látja, mily

óriási lépésekkel halad s foglal tért magának hanyatló századunknak ez az új eszméje még azokban a körökben is, ahol annak terjedéséről azelőtt még csak nem is álmodtak.

Vajjon mi lehet ennek az oka?

Megpróbáljuk az okra e rövid cikkely keretében, habár csak pár halvány vonással, rámutatni.

Mi a szocializmussal, mint eszmével, mely végkövetkezményeiben a keresztyénség egyedül biztos alapjaira épített társadalmat fenekestül felforgatná, anélkül, hogy helyébe jobbat tudna teremteni, egyáltalában nem rokonszenvezünk!

De terjedését eltitkolhatatlan érdeklődéssel szemléljük; nem azért, hogy eszméinek diadalát óhajtanánk, hanem mert úgy tanultuk a történetből, hogy minden korban a fenyegető bajok hatása alatt gondoltak a társadalom sebeinek gyógyítására.

A francia forradalom hatása nélkül ki gondolt volna e század elején a magyar nép bajainak gyógyítására?

Ez iszonyatoságában is nagyszerű forradalom mindenütt felrázta és fogékonytá tette az elméket az alkotmány sáncai közül kizárt néposztályoknak mind több és több jogot, szabadságot adni.

Szerencsés nemzet volt, ahol e társadalmi átalakulás nagyobb véráldozattal nélkül mehetett végre.

Ily értelemben jó, vagy legalább nem rossz a szocializmus jelentkezése. Nyissa ki a szemeket a bajok látására, a kezeket gyógyítására. Humanizmussal előzze meg a szocializmust.

Mert hogy lent a nép között, feljebb az intelligencia körében sok a gyógyításra váró seb: csak az elfogult nem látja.

Ne szóljunk most a nép bajairól, a

kormány ugyanis a legjobb úton van a gyógyítás felé. Most csak azt a két kört vegyük rövid vizsgálat alá, a tanulókét és a népiskolai tanítókét, ahol a szocializmus fejét felütötte.

Magyarország tanintézetei általában úgy vannak berendezve, hogy a nép még csak nem is gondolhat arra, hogy gyermekét a porból kiemelje. Ellenben a gazdagabbnak, kivált a középosztályból, egyetlen vágya végigjárni, sokszor megvesztegetéssel is, a tudományos pályákra előkészítő iskolákat.

Hogy mily nagy nemzeti szerencsétlenség már csak magában ez is, azt könnyű elgondolni! Ezeren és ezeken maradnak a rögnél, akik dicsekedése lehettek volna a nemzetnek, viszont az értelmiség körében működnek, kiknek a kézügyességet kívánó pályán kellett volna maradniuk.

Ez a kényszerűségéből, vagy hivalgásból származó szerep már magában baj.

De tegyük fel: szegény ember a nép és a középosztályból is vállalkozik, mert hivatást érez magában a lateineri pályára. Ugyan mi lesz az ilyen sorsa? Az, hogy tanulói pályája szakadatlan küzdelem az anyagi kérdéssel. A létfontosság elvonja őt tulajdonképpen való élethivatásától, a tanulástól; vagy, ami még rosszabb, látja, hogy a születésre, a gazdagságra való tekintet már az iskolákban megkezdődik a tanjegyek, a diplomák osztásánál.

Már ez is keserűséget okoz. De kétségbe kell esnie kint az életben.

Az érdemest, de egyedül az érdemére támaszkodót leszoritja a közpályákról a teljesen érdemetlen, de előnyös társadalmi, családi összeköttetésekkel a fényesebb névvel bíró.

Ami a tanítókat specialiter illeti?

TÁRCA.

Dac és buhás.

A fűzfa lenn a völgy ölében
Lehajta busan ágait.
Mig a fenyő a sziklaélen
Büszkén a felhőkig hasit.

A sors mindent nem adhat egynek.
Megoszt jót-rosszat egyaránt.
Sokan jólét karján pihennek,
Többet a bűnnek gondja bánt.

A gazdagok gyönyörre vágnak,
Kéjért epednek mindenütt,
S elég mámort sohsem találnak,
A vágyak napja egyre sűt.

Mások dolgoznak szakadatlan,
Hogy a nyomor ne fájjon úgy.
Az égre törnek bánatukban.
De addig — hajh! — nehéz az ut.

Meg kéne hát nyugodni rajta,
Hogy a sors jobbat úgy se ad.
De nem. Hangzik a „rajta-rajta!”
Uj küzdelemre ront a had.

És ez egetrázó tusában
Boldogság a cél. Bár soha
Nem érik el, mert e világban
A boldogságnak nincs joga.

A cél kiméra, ködkép, csalfa
Tünékeny álom, semmi más.
Ézért az élet szindarabja
Örök dac és örök buhás.

— A felhőket szél űzi, hajtja.
Derül S jön új felhők csapatja.
És ez a játék végtelen.
Mint a remény s a küzdelem.

Juhász László.

Első főzéselem.

— A „Zemplén” eredeti tárcája. —

Ha más leányok, visszaemlékezve az első hosszúruha okozta örömeire, naplójukban nem áttalanak néhány lapot szentelni megörökítésére, amit aztán rendszeren az „első bál” leírása követ, — én, mivel hogy még sem az „első bál” sem pedig az „első hosszúruha” örömeiben nem részesülhettem*) s így azokról nem is írhatok: kerestem egy másik „első” dolgot, illetve témát, mit a leányok életében szintén nevezetesnek tartok; előttem legalább az a hare, melyet a rántáskeverő-kanállal kezemben folytattam, örökké elfelejtethetetlen esemény marad.

Tehát az első főzéselem leírása!

De hol is kezdjem? Talán a plezúrok szá-
mával, amelyek kezemen estek, mig az ebédet elkészítettem? Vagy a tiszta szívből jövő keser-

*) Nem leszünk indiskrétek, ha bizonyítjuk, hogy akkor, mikor ezt a kedves humoru csevegést írta, még csakugyan nem részesült abban az örömben, a hosszúruha örömeiben, amit csak alig egy éve élvez. Szerk.

ves sóhajokat citáljam, melyek a tűzhely melegéből és önügyetlenségem együttthatásából törtek elő szívem mélyéből? Avagy a főztöm fölött mondott ítéleteket idézzem? — Nem, ezek egyikét sem használom bevezetésül. A túrógaluska is jobban csúszik, ha jól meg van vajazva, meg a töltött káposzta is jobb auflággal, mint a nélkül, tehát ezeket a most említett mozzanatok nevezetesebbjeit is elbeszélésemben hol auflágul említem, hol meg „vaj”, avagy pedig „zsírozó” gyanánt fogom fölhasználni.

Tehát hogyan is cselekedtem meg én azt az első ebéd főzésemet?

Hát biz az csak úgy történt, hogy egyszer az édes mama azt mondta:

— Na, édes leányom, jól tudod, hogy holnap reggel falura kell mennem s hogy körülbelül csak délután két óra tájban kerülök haza, mégpedig két vendéggel: tehát ezennel reád ruházom a holnapi háziasszonyi teendőket. Amiből én azt is megértettem, hogy holnap nekem kell főznom.

Ha eszembe jut az első főzésemet megelőző éjjel, s az a lázas izgatottság, amit én akkor kiálltam, szinte megkönnyebülten sóhajtok fel: Istenkém, de jó is, hogy már túl vagyok rajta.

Tehát holnap én főzök! De mit? mert édes anyám azt mondta, hogy készítsék azt, amit akarok és amit legjobban tudok. De valamint az iskolában egyformán tudtam minden leckémet, úgy a főzésből is egyformán nem tudtam semmit.

Az igaz, hogy konyítottam az ételkészítés módjához, de ilyen vizsgálatra és ilyen várat-

Nálunk csak a legújabb időben kezdik őket valamennyire méltányolni. Eddig az anyagi és erkölcsi pártfogás teljesen hiányzott. Fizetésök majdnem megütötte a vasuti bakterokét, a hivataloszlakét. Társadalmi tekintélyben is valahova az iparosok mellé soroztattak.

Sohasem felejttem el, hogy egy ugynevezett dzsentri, egy különben érdemes fővárosi tanítónak egy társaságban feléje nyújtott kezét nem fogadta el.

Kell-e ennél kiáltóbb bizonyosság? Egy szóval a vagyon, a születés, dacára annyi vérnek, még mindig, minden téren, a lateinert sem véve ki, diadalmaskodik, az ezekkel nem bíró hasznos munkást lenézi, lenyomja.

A kétségbeesett ember aztán beül a szocializmus mentő-csónakjába. Most még csak a tanulók és tanítók, majd a többiek is. Rosz orvostól várnak ugyan gyógyulást, de baj már az is, hogy az elégületlenek számát szaporítják.

A szocializmus rémét mélyreható okos reformokkal lehet elűzni. A demokrácia elveinek szigorú alkalmazásával minden téren, az ideálok nagyobb tiszteletére valló neveléssel, egészségesebb közszellemmel, mely nem töri magát oly igen a pénz, a gazdagság után és főképpen valamivel többet törődik a vallásossággal, mely a szegényt hinni és remélni megtanítá, a gazdagot pedig viszont helyesebb felfogására tanítá az életnek.

Péter Mihály.

300 esztendő.

Az éveknek az a száma, melyet főntebb a közvélemény koszorújával övezünk, pár nap múlva kerek szám lesz. December 8-ikán telik be három száz esztendeje, hogy a *piarista*-fogalom világra jött. Három száz évvel ezelőtt figyelemre alig méltatott parányi erő, egy gyenge plánta; ma hatalom, mint az óriási, csudálatos banána-fa, melynek gyümölcséből s árnyékában ezrek meg ezrek élnek, üdülnek évente.

Igen: a *piarista*-fogalom hatalommá izmosodott a művelt nemzetek életében.

Ez a fogalom: *piarista* a kegyesség és a tudányszeretet vonásából van összetéve, tehát eredő forrásai: a szív és az elme. Nemes szív és pallérozott elme: ez volt és ez az a két elem, melynek hatásával a *piaristák* fölfrissítették s állandóan frissítgetik a társadalom petyűdt ereit. A *piarista*-rend első atyái „patres scholarum

lanul nem voltam elkészülve! — Előtte való este egyre csak azon törtem a buksi fejemet, hogy hát mit is kéne választani a holnapi ebéd-főzéséhez? A levest, húst már előre elhatároztam. Igen ám, de főzeléknek mit? Ekkor eszembe jut, hogy van a háznál savanyított káposzta. Tehát töltöttkáposzta lesz a harmadik fogás.

De újabb bökkenő, újabb gond! Mennyi hus, mennyi rizskása, tojás kell a töltöttkáposztához? Mikor sehogysem tudtam eligazodni, eszembe jutott, hogy a számtanban, különösen az „összetett hármasszabály”-nál jöttek elő olyan példák, melyek fölé ez volt írva: „A háztartás köréből.” Már csak a töltöttkáposzta a háztartás körébe tartozik, gondolám. Na, most elő a tudomány! Vezem hamar a ceruzát, viszonyítom a húst a káposztához, ezt arányba állítom a rizkásával és tojással, a borsót a sóval, keresem az ebédhez szükséges főzelék-mennyiséget, melyet, mint ismeretlent kultagá tesztek: de hiába hozom én azt viszonyba, hiába állítom arányba a liszt, zsír, tejfel bármelyikével, mind hiába osztom a beltárgyak szorzatát a kültagokéval, hiába alkalmazom a „vonalmód”-ot és tudom is én mit — mert fájdalommal tapasztalom, hogy egyike sem „mód” a töltöttkáposzta elkészítésének leírásához. Fucces! tehát számtantudományomat megszegyenitette a töltöttkáposzta! Soha sem mondom többé, hogy a „főzés nem tudomány.”

A sikertelen fáradozások és veritékes számítások után, szelid hangon kértem aztán: — Edes anyám! mennyi hozzávaló szükséges a töltöttkáposztához? Ki aztán jószágos

piarium” neveztek magukat. Kegyes szívvél, tiszta fővel hinteggették a tudomány magvait és éppen abban a korban, midőn az emberiség tudomány nélkül szűkölködött, alsó rétegei még arra a kegyességre is reá szorultak, hogy anyagi áldozattal, neveléssel, oktatással a köznyomorból ki- és fölemeltesse.

A XVI. század húnyó éveiben, midőn a nyomorba süllyedt és tudatlan, tehát kétszeresen szegény népek osztályharc kezdődött a vagyoni jólétben dúskáló, de a szellemiekben szűköseget látó, a felebaráti szeretetet alig ismerő nemesség és főnemesség között, — mondom a XVI. század végén, midőn a szellemi sötétség vészes felhői már-már reáborultak az emberi kultúra magasabb nézőpontjaira is: akkor, úgyszólván a társadalmi összekülönbözés 12-ik órájában jelent meg egy gondviselészerű férfi, főnemes a nemések között, gazdag a dúsz gazdagok közül, *Kalazanczi József*, aki intő jelszavát e rövidke mondatba „kegyesség — tudomány!” foglalván, szerzetes-rendet alapít és önzetlen és önfeláldozó munkássággal, valóban apostoli buzgósággal reformálja a korszellemet társadalmi téren; a kegyesség és tudányszeretet jogiméretű biztositásához fogván annak a hatalmas vívmánynak, aminek neve *kultúra*: erkölcsi és szellemi pallérozottság.

A kultúra diadal-ünnepé lesz tehát az az öröm-ünnep, melyet most, december 8-án, ünnek az egész *piarista*-világban.

Kegyesség — tudomány! Ezekhez a jelszavakhoz Magyarországon, a magyar *piarista*-világban, még egy harmadik jelszó is csatlakozott: a *hazafiság*!

És hogy az a szent tűz, a hazafiság Veszta-tüze, ott a hazaszeretet oltárán, ki nem hűnyt, sőt mindannyiszor, valahányszor zivatarok, még vérese is fenyegették, magasabb lobbot vetett: a hazaszeretnek ebben az „urbi et orbi” példás fellángolásában, hálásan elismerjük, hogy a magyar *piaristának* nemzetünk közbecsülése előtt elévülhetetlen érdemei vannak.

De nemesak szívével és elméjével: karjával is szolgálta, ha kellett, a hazafiság szent ügyét a magyar *piarista*.

Mikor a közveszedelem órájában hangzott a hívó szózat, hogy „Talpra magyar!” — köz-tudomásu, a magyar *piarista* jobbába kardot, baljába keresztet ragadva nemesak hogy rettenthetetlenül, de ellenállhatatlanul is küzdött. Történelmi, örökké lélekemelő példa rá a branyisz-kói hős-pap, aki magyar *piarista* volt, — *Erdősy Imréné* hivaták, legyen örökké áldott a nemzeti köztudatban megdicsőült emlékezete.

Igy és hasonlóan fejlődött a *piarista*-fogalom nemzeti fogalomná hazánkban, — így a tisztelet hódolattá, ami hogy hatalmas arányokban fog megnyilatkozni a *piaristák* dec. 8-iki évforduló ünnepén vármegyénkben és székvárosunkban is: kétséget nem szenved.

A Kossuthokat, Andrássyakat, Trefortokat, Mailáthokat, Dókusokat, Matolaiakat és a többi jelesek nevelt iskolának, a *piaristák* újhelyi főgimnáziumának ünnepi örömeiből, mely *piarista*-szerénységgel, inkább csak iskolai és házi ünnepség akart lenni: immár osztályrészt kért magának a „hivatalos” vármegye és a székváros nevében annak főispánja s főbírája is, kik az újhelyi *piaristák* üdvözlésére, a három száz éves múlt évfordulóján, tisztelgő és üdvözlő küldöttségeket vezetnek.

arecal elmondta.

Nem volt a szavában semmi mesterkelt, nem szorított nem osztott semmivel, míg végeredményül azt mondta:

— Egy font husból és egy eszé- / rizksá- / sából 18 töltelék készíthetsz.

Szinte megkönnyebbülve aludtam el, abban a boldog reményben, hogy a tészta és peccenyé fölött elég idő lesz holnap határozni. Ezt ugyanis összehasonlítottam azokkal a könnyebb tantárgyakkal, melyeket, midőn „belnövendék” voltam a kolostorban, reggel, avagy „tizperce”-kor tanultam meg.

Hanem egész másként ütött ki a számításom.

Az igaz, hogy a töltöttkáposztához nem igen illik ez a jónévű tészta: „tarkerli” — de hiába, egy német néni is jön ma hozzánk ebédre, annak a kedvére is csak kell valamit tenni. „Tarkerlit” készítek tészta-nak.

De bizony ez az elhatározásom fél tizenkettő tájban történt. Vettem hamar a lisztet, tejet, tojást, megkésztettem a tészta-t. Ekkor jutott eszembe, hogy az élesztőt kifelejtettem belőle. Nosza, siettettem a cselédet a boltba élesztőért és 12 órakor aztán fölteszem a tészta-t a tűzhelyen lévő tőcre, hogy keljen. Tyűh, már fél egy és én még a káposztatöltelékeket el nem készítettem. Lekapom a vágókést a falról, a szög persze szárny nélkül is repül, (s melynek beverésével csak a cselédnek van dolga) vagdalom a húst, reszelem a hagymát, de nagy siet- / ségben azon veszem észre magamat, hogy a jobb kezemen már minden ujjamat kireszelttem.

Mi, akik a józan fölvilágosodottságnak szellem-fegyvereivel küzdő fekete-hadsereget ösmerlem-tiszteljük a magyarországi *piaristák*ban, jük és tiszteljük a magyarországi *piaristák*ban, *Kölcsey* négy szavával köszöntjük a föltiszte- / lendő és tisztelendő tanár-családot: „A haza minden előtt!”

Sz.-Gy. V.

Vármegyei ügyek.

A *piaristák* három évszázados öröm- / ünnepe alkalmából főispánunk ömeltósága tegnap délelőtt a következő körlevelet intézte vármegyénk bizottsági tagjaihoz: „A *piarista*-rend, melynek működéséhez történelmünk és nemzeti kultúránk sok mozzanata fűződik, folyó évi december hó 7-én és 8-án ünnepi országsszerete alapításának 300-ik évfordulóját. Midőn a s.-a-ujhelyi társház ezen ünnepet *folyó évi december 8-án* készül megülni, a hazafias rendet Zemplén-vármegye nevében küldöttség élén óhajtom üdvözölni, hogy ezzel az évszázados emlékünnepen a Rend iránt a közönség elismerését kifejezésre juttassam. Szives tisztelettel kérem azért, hogy *folyó évi december 8-án reggel 1/2 9 órakor*, mint küldöttségi tag, a vármegyeháza kistermében megjelenni méltóztassék. — Az ünnepség programja a következő: 1) A küldöttség vezetésem alatt reggel 9 órakor a *piaristák* templomában tartandó háláadó istentiszteleten vesz részt. — 2) Istentisztelet után a rendet a küldöttség élén Zemplén-vármegye nevében a társház nagytermében üdvözlöm. — Ezt követőleg: 3) Iskolai ünnepség a főgimnázium nagytermében. — Hazafias üdvözléssel: S.-A.-Ujhely, 1897. december hó 3-án: *Molnár István* főispán.

Az árvaszéki elnökség betöltése és az evvel kapcsolatosan netalan megüresedő konkrét állomásnak választás utján leendő betöltése dolgában a következő sorokat vettük: A folyó évi december hó 14-én megtartandó törvényhatósági bizottsági közgyűlésen a *Payzssoss* Andor árvaszéki elnök nyugdíjaztatása folytán választás utján betöltendő árvaszéki elnöki állásra tisztelettel alólított *Horváth József* I. aljegyző tb. főjegyző; az I. aljegyzői állásra *Thuránszky László* II. aljegyző tb. főjegyző; a II. aljegyzői állásra *Dókus László* IV. aljegyző; a IV. aljegyzői állásra *Bernáth Aladár* V. aljegyző; az V. aljegyzői állásra ifj. *Meczner Gyula* szolgabíró; a szolgabírói állásra *Szmrecsányi Béla* dr. tb. aljegyző, óhajtuk pályázni: a t. bizottsági tag urhoz avval az együttes és tiszteletteljes kérrrel járulunk, hogy előléptetésünket pártolni és megválasztásunkat becses szavazatával támogatni sziveskedjék. *Horváth József*, I. aljegyző tb. főjegyző. *Thuránszky László*, II. aljegyző tb. főjegyző. *Dókus László*, IV. aljegyző. *Bernáth Aladár*, V. aljegyző. ifj. *Meczner Gyula*, szolgabíró. *Szmrecsányi Béla* dr. tb. aljegyző.

Az árvaszéki elnökválasztás képezi, a dolog természeténél fogva, legérdekesebb tárgyat a f. hó 14-ére egybehívott közgyűlésnek. Jelöltek, illetve pályázni fognak az elnökségért: *Horváth József* vm. I. aljegyző tb. főjegyző és *Spillenber* Barna árvaszéki ülnök.

Oda se neki, gondolom, egy kis reszelés nem a világ. De bizony másképpen gondolkoztam, mikor a káposzta leve kicsipte. Hanem hát még mindezt elég türelemmel elviseltem, mert föl- / hettem a káposztát.

De a tészta-t hiába nézegetem, még áll, mint az Alföld rónája, t. i. oly alacsony stá- / umban. Szinte én duzzadtam fel bosszúságomban a tészta helyett, látván, hogy egy cseppet sem kíván „nagyratörékvő” lenni.

Majd izgatottan résztölöm a káposzta rán- / tásához föltett zsirt, de amint a húshoz való krumpli futni kezd, a vízből belefreeszen a kajsztronyba, mire az sercegve lövel szét, nem kimélve meg a nagy meglegtől kipirult arcomat sem.

De mit törődöm én most azzal, lekapom a fazekat, nehogy a tűzhely nagyon befenedjék, mert bizony azért nem nagyon dicsérne meg az édes anyám! Csak az volt a fazék szerenésje, hogy közel a padló, mert egy szempillantásba múlt, hogy a földre nem ejtettem. Nagy sietségben ugyanis pusztá kézzel fogtam meg a forró fazekat. Leszűrettem aztán a szolgálóval, de még nem főztem fel, mert, habár az idő fél kettő felé járt, de a tizenkét órakor föltett hús még nem fött meg.

Fél kettő után éppen a rostélyosnak való hús törésével vagyok elfoglalva, egyszerre kocsi- / zörgés hallatszik. A törővel kezemben, kétségbe- / esett fohászzkodások közt szaladok az udvarra. Előérzetem nem esalt, édes anyám érkezett meg, csakugyan két vendéggel.

Az egyik vendég tréfásan meg is jegyzé: **Folytatás az I. mellékleten.**

Szolgabírószágért pályáznak a f. hó 14-iki választás alkalmával Fischer Lajos br. közig. gy., ugyiszintén Gaál Jenő közig. gy. s h. szolgabíró és Szmracsányi Béla dr. közig. gy. s tb. aljegyző. Abban az esetben, ha árvaszéki ülnökké Klimó Menyhért vm. alpénztáros-ellenőr választatnék meg, helyére ellenőrül kívánkozik bejönni Horváth István szinmai szolgabíró. Ha Mester István ujhelyi szolgabíró nyeri el az árvaszéki ülnökséget, szintén megüresedik egy szolgabírói állás, — Bajusz József árvaszéki jegyző győzelmében pedig, ha t. i. ő lesz ülnök az árvaszéknél, a jegyzőségre nyílik üresedés. Vagyis úgy alakulhatnak a körülmények, hogy az árvaszéki elnökség és ülnökség betöltése után két szolgabírói, esetleg egy szolgabírói és egy jegyzői állás jöhet üresedésbe. A választó-közönség az ő bölcsesége szerint fog majd eljárnai a dec. 14-iki, szinte kis „restoráció“ számba menő választásnál is, azért a mi hírlapirói tisztünk sem több, sem kevesebb e tárgy fölött, mint az előttünk forgó tények mi voltát regisztrálni.

Bizottsági tagok értekezlete. A szinmai járás m. bizottság tagjai nov. hó 29-én Szinmán megtartott értekezletük alkalmával egyhangulag megállapodtak abban, hogy a december hó 14-iki közgyűlésen az üresedésbe lévő árvaszéki elnöki állásra Horváth József tb. főjegyzőre és az árvaszéki ülnöki állás betöltésénél pedig Mester István tb. főszolgabíróra adják szavazataikat. Az értekezlet megbízásából. Lehoczky Endre b.-tag.

Törvényhatósági utadó befolyt novemberben a közüti pénztárba összesen: 22,441 ft 53 kr. éspedig:

Közvetlen fizetőktől:	3942 ft 86 kr.
A gálszécsi járásból:	3377 ft 32 —
A szerencsi „	2922 ft 40 —
A bodrogközi „	2568 ft 50 —
A tokaji „	2430 ft 08 —
A varannai „	2304 ft 94 —
Az ujhelyi „	2208 ft 99 —
A homoanai „	1039 ft 14 —
A szinmai „	955 ft 77 —
A sztrópkai „	392 ft 81 —
A nagymihályi „	298 ft 72 —

most kevesebb, mint a múlt évi nov. hó folyamán 9158 ft 54 krral.

Ország-Guthy Jenő. Egy zseniális ifju embernek, kedves volt tisztársunknak váratlan haláláról adunk szomorú hírt. Ország-Guthy Jenő, vármegyei közigazgatási joggyakorló, még csak 26 évet élt ifju férfi az, akit a végzésében kimagyarázhatatlan sors közülünk, fájdalom, oly korán elragadott. Hanem, bár ugyyszólván élte reggelén erte el végzete: a rövid idő is már elegendő volt, hogy e sokoldalú ifjuember neve ismertté s egyénisége becsültté váljék; mert dús-gazdagsága dacára sem kereste ő a fiatalság léha, költséges szórakozását, hanem veleszületett hajlamait követve, kiváló képességével a fizikai és matematikai tudományokban öregbítette ismereteit és nemcsak az elméletnek volt ő embere, hanem már a gyakorlat terén is érvényesítette tudását. Furt, faragott, szorgalmasan dolgozott s így mihamar valóságos ezermesterré nőtte ki magát a technológiának és a gépészetnek igen sok ágában; és hogy alaposan és eredményesen, bizonyossága az, hogy számos praktikus találmánya közül nem egyre kapott szabadalmat, me-

— Talán csak nem minket akarsz azzal a „buzogány“-nyal elűzni!

— Nem, dehogyan, Isten őrizzen attól — felelém én zavaromban — ezzel csak a hús hátát veregetem meg.

— Ahah, a vacsorát is most készíted? De sajnálom, hogy 5 óra után haza kell mennem. Szerettem volna az estére készített főztdből is enni!

De már erre tanácsosabbnak tartottam nem felelni, hanem elkésésem felett érzett bánatomban visszazaladtam a konyhába és irgalmatlanul törtem a húst, mignem a szolgáló figyelmeztetett:

— Kisasszony, jól van már az, talán jó lenne feltenni, sülni.

Feltettem tehát a zsirt, mely elolvadván, hagymát vágtam bele. Na, de azt mondhatom, hogy mikor a negyedik elemibe jártam és egy szót nem értve a francia „grammaire“-ből, azt magoltam: olyan keservesen nem sirtam, mint a vöröshagyma vágásánál... S míg szememeit törülgettem, ijedten pillantgattam az órára, melynek mutatója oly rémitően haladt a hármashoz.

Eppen a hús betevésével voltam elfoglalva, amint édes anyám kijön a konyhába és mondja:

— Fiacskám, adhatnád már a levest, mert bizony a nénik éhesek velem együtt. De mi az, te még most teszed oda a pecsenyét?

Csak anyyi, hogy el nem ptyeredtem e mondásra. Édes anyám valószerű, hogy észre is vette, mert így folytatta tovább:

— Jó, jó, talán megsül addig, mig egye-

lyeket hasznosított is. Most a halál a sok szép reménynek, munkásságának véget vetett. Ezért kél szívből részvétünk ifju tisztársunk halála fölött, akinek elvesztét neje, kis gyermeke, atyja és nagyszámu rokonság, közte a Dókus-, Nyomárkay- és a Gortvay-család gyászolja. — Temetése az ev. ref. egyház szertartása szerint, a Kazinczy-utcai Kun-féle házból tegnap, d. u. 3 órakor ment végbe nagy részvét mellett. A koporsóra tett számos szép koszoru közül kitünt a vármegye tisztikarának koszoruja, melylyel lerotta kegyelete adóját a fiatal tisztárs iránt. — Benne és vele a Zsigmond király korából híres Ország-Guthy-családnak, utolsó físarjadéka tört le a család ősfájáról. Áldás emlékére!

Nem lesz pótlóvásár. A kassai 5. honvédhuszár-ezred parancsnoksága értesítette a város előljáróságát, hogy tekintettel a zord időjárásra és különösen arra, hogy az utóbbi években Ujhelyben céljaiknak megfelelő ló nem találtott: a jövő jan. hóra kitűzött pótlóvásár itt nem fog megtartatni. Mindazonáltal azok a lótulajdonosok, kiknek megfelelő eladásra szánt lovaik vannak, lovaikat a jövő január hó 14-én d. u. 3 órakor a Tőke-Terebesen tartandó pótlóvásárhoz elővezethetik.

Ingyen csemeték községeknek. Az állami falkolákban s gazdasági intézetekben nevelt csemetékből a nagyközönség, tudvalevő, olesó áron szerezheti be szükségleteit. A földmívelésügyi kir. miniszter most elhatározta, hogy a szegényebb községeknek díjtalanul enged át csemetéket s ojtványokat, ha azért folyamodnak. Ugyanilyen kedvezésben részesülnek a papok, tanítók, s egyes szegényebb gazdák is. Folyamodni még dec. hó 15-éig lehet a vármegye alispáni hivatala, vagy pedig a gazd. egyesület útján.

Kimutatás a Zemplén-vármegyei közkórház 1897. évi november havi betegforgalmáról. 1897. év okt. hóról ápolás alatt maradtak száma: 29; 1897. év nov. 30-ig ujonnan felvettek száma: 49. Apoltak összege: 78. — Ezek közül elboesáttatott gyógyulva: 33; javulva: 3; gyógyulatlan: 2; meghalt: 4. — Összes fogyaték: 42; — A hó végéig ápolás alatt maradtak száma: 36. — Az ezen idő alatt felmerült ápolás-napok száma: 1283. — Schön Vilmos dr., főorvos, Nyomárkay Ödön dr., alorvos.

Állami anyakönyvi statisztika. A sátoralja-ujhelyi állami anyakönyvi hivatalnál (1897. nov. 27-étől decemb. 4-éig) a házasságot kötött: 1 pár; b) kihirdettetett: 3 egyén c) születési anyakönyvi bejegyzés volt: 12 esetben; d) elhalálozott: 15 egyén.

Hírek a nagyvilágból.

Badeni helyett Gautsch. A forradalmi tünetek Bécsben nem tévesztették el várt hatásukat. Öfelsége ugyanis a birodalmi tanács ülésezeit elnapolta és a Badeni-kormány lemondását elfogadván, a volt közoktatásügyi ministert, Gautsch Pált, bizta meg új kormányalakítással. Badeni bukásának híre a forrongó Bécsset teljesen le-

bet eszünk, ez ugyis utolsóelőtti fogásnak lesz, csak add hamarabb a levest.

— Igen, igen, küldöm mindjárt, csak eredj be anyukám...

Leszűröm aztán a levest, ekkor veszem azonban észre, hogy nem gyúrtam bele semmit. Hozom hamar a grizes zacskót és belé öntök jó adagot, amitől aztán olyan sűrű lett, hogy bátran vízbe-griznek nézheték volna, ha a sárga leves-szín a tetején meg nem marad.

De most mit is csináljak! A tészta ís kéne kisütni, mert, egy az, későn is van már, de meg, ugy ahogy meg is kélt.

Veszem a tarkerli-sütőt és mindenik mélyedésbe beléteszek egy kanállal, de nagy sietségemben jól belemártottam a kanalat a tészta-ba, ami csakhamar felnyire lohadt.

Forgatom a tészta, egyszer csak jön a leány, jelezvén, hogy a levest már elköltötték, küldjem a húst.

Nosza, transzirozom kegyetlenül és azt hiszem, nem sokkal lett kevesebb darab belőle, mint a hány rostból állott, a velő pedig kiesett a csontból, mit aztán ilyen nem éppen gusztizó állapotban tanácsosabbnak tartottam nem beadni, hanem künn elkötenni, így legalább nem kellett kenyérpíratással tölteni az időt, mert nekem pírítatlan kenyérral is jól esett.

Majd feltörtém a krumplit és, habár mártás nélkül, a húst sikerült beexpediálni.

... Mi ez? Majd megvakulok a füsttől! Ekkor jut eszembe a „tarkerli.“ Oda futok, hát bizony, a zsir kisült alóla, már a tészta égett.

csendesítette, azonban Prágát, ahol Badeni bukásában a szláv érdekek háttérbe szorulását fájlalják a német befolyás felülkerekedése miatt, szinte a nyílt lázadásig fölingerelte.

Csehország fővárosában, Prágában, kihirdették a rögtön ítélő bíróságot, a kitört zavar-gás elnyomása céljából pedig a katonai hely-örséget 6000-ról 15,000 főnyire fölemelték. A németek életét és vagyonát a lázongó csehek ellen Prágában most éjjel-nappal portyázó katonaság őrzi és oltalmazza.

Károly, román király, trónbeszédében meglegedéssel szólott arról a fényes fogadtatásról, melyben a román királynénak és neki Magyarország fővárosában része volt.

Az „Achilleion“ sorsa. Erzsébet király-asszonyunk mesés fényvel berendezett Korfu-szigeti nyaralója nemsókára elveszti mű kincseit és drága berendezését, melyeket a bécsi Burgba és a budai királyi palotába fognak szállítani. A milliókba került korfui kastélyt részint a keleti bonyodalmak, részint az égalj kedvezőtlenége miatt üritik ki.

Hírek az országból.

A magyar liturgia ügye, vagyis hogy a magyarországi gör. katolikusok magyar nyelven végezhesék a templomi istentiszteletüket, mint a „Nemzet“-nek jelentik, végre-valahára rendes kerékvágásba igazodik. A kormány és a püspöki kar ugyanis megtalálta azt a helyes álláspontot, melyet Rómában is elfogadnak és így a kérelem bizonyos mértékig teljesíthető lesz.

Vajda Jánosnak, a nem rég elhunyt jeles költő emlékének Vaál község, hol az elhunyt költő nevelkedett, szobrot akar emelni. A szobor-bizottság, melynek élén Fiáth br. főispán áll, kéri a közönséget, hogy tehetségéhez mérten ki-ki járuljon a Vajda-szobor költségehez. Adományok a szoboralapra Fejér vm. alispáni hivatalához küldhetők.

A közügyei kiegyezés a Lajtán-tul felbomlott törvényhozői viszonyok miatt alkotmányos uton nem juthatván dűlőre, Bánffy miniszterelnök törvényjavaslatot fog előterjeszteni s azt fogja az országgyűlésnek javasolni, hogy Magyarország önállóan és függetlenül rendelkezék mindazokról a kötelezettségről, mit a közjogi kiegyezés alkalmával vállalt magára.

Különfélék.

Személyi hírek. Wekerle Sándor dr. öngyméltósága abból az alkalomból, hogy S.-A.-Ujhelyben időzött tegnapelőtt délben a főispán öméltósága és Staut József főispáni titkár társaságában fölkereste a városházán Ujfalussy Endre főbíró, akihez, mint a kegyelmes ur emlité, személyesen jött el, hogy szóval is köszönetet mondjon diszpolgárrá történt megválasztásáért. Eközben a főispán öméltósága bemutatatta Pataky Miklós, Valkovszky Elek és Schmidt tisztviselőket, kiknek mindegyikéhez volt egy-egy nyájas szava, majd megtekintette a tanástermet, melynek falát az ő arképe is disziti. Szíves kézzorítással bucsút véve a városházát elhagyta. Magas vendégünk azután

A még megmenthetőket tálra raktam, a félig-meddig megeirkódottakat pedig a sertések ételébe dobtam, megnyugodva abban a tudatban, hogy mint megszenesedett eledel, csak étvágyuk fokozását fogja előidézni. Így tanultam a „Gazdaságtan“-ban.

Majd a káposzta tálalása következett. — Hanem a töltelékek írtózat módon néztek ki. A bundáját mindenik levetette, de nem azért, mert kánikula volt, hanem mert én egy hatalmas fakanállal kavargattam olykor-olykor, ahelyett, hogy felráztam volna.

Amint beküldöm a káposztát, akkor jut eszembe, hogy a tejfölt elfelejtettem ráönteni. No, sebj, a természetességgel nem ellenkezik, gondolám, ha ki-ki vesz tányérjára. Kapom a tejeles bögrét és beviszem. Nem állhattam meg, hogy meg ne kérdezzem: mint izlik; de nagy álmétkodásomra az én káposztám megköstölása után egyik are a másik után fintorodik el. Kisült ugyanis, hogy só helyett cukrot tettem bele. Természetes, hogy élvezhetetlen volt. Káposztám tehát kudarcot vallott.

És majd, hogy ily tragikus vége lett a pecsenyémnek is, mit bors helyett cimettel akartam fűszerezni. De szerencsémre még elég jókor észrevettem, s így csak a zsirt kellett alóla kiöntenem.

Ismét a tarkerlin volt a sor. Fájdalommal kellett tapasztalnom, hogy a második betét épp oly jól sikerült, mint az első. — Hanem hát, — — mit csináljak?! már a pecsenyét rég megették s ez még mindig nincs kész. Lekapom

Dókus József és Dókus Gyula ömeltóságiknál tett látogatást s még az nap 4 óraker utazott el a gyorsvonattal. — Gonda Béla ministeri osztálytanácsosnak, kedves földinknek (Szőlőkén született), a Vaskapu-szabályozás körül szerzett érdemei elismerésül Umberto olasz király az olasz korona-rend lovag-keresztjét adományozta, — mit is örömmel hozunk köztudomásra.

— **Az új évi gratulációk megváltására** fölkerjük a „Zemplén” t. olvasóközönségét. Akik elfogadják immár a hetedik év szokása szerint azt a szép gyakorlatot, hogy jó barátaikat és ismerőseiket lapunk útján keresik föl a bolbog-ujév kívánásával s egyszersmind bizonyos váltásösszeget az *ujhelyi árvaház-alap gyarapítására* kiadódóhivatalunkhoz befizetnek: kettős célt érnek el; egy részt, hogy a jobbára terhes új évi üdvözlést az illedelem megsértése nélkül mellőzhetik; másrészt, hogy az emberi nyomor enyhítésére, valláskülönbőség nélkül, áldozatot hoznak. Mindazokat tehát, kik a konvencionális *B. u. é. k.-t* magukon cipelő biléták gyártásánál többre becsülik a jótékonykonyság gyakorlását: bizalommal kérjük, szíveskedjenek váltásaikat a „Zemplén” kiadódóhivatalához annak idején eljuttatni. Mi pedig mindazok nevében is, kik új évi gratulációkat az *ujhelyi árvaház* javára megváltják már a f. hó 31-én megjelenő számunkban kifejezést adunk új évi köszöntésünknek. A „Zemplén” szerkesztősége és kiadódóhivatala ezennel megnyitják az adakozást 5 koronával.

— **Karácsonyi vásár.** Ezzel a címmel, a f. hó 14-iki vmegyei közgyűlés napján Ujhelyben nagyszabású multság készül. Színhelye, értesülésünk szerint, a városi színház lesz és valószínű, hogy annak a fenomenális multságának a mintájára lesz rendezve, amelyet jötevé szívek ezeltől nyole esztendővel a főgimnázium javára oly fényes erkölcsi és anyagi sikerrel rendeztek. Egyébként az ígérkező multság sikerének fölbiztosítékát eltekintve attól, hogy régóta nem volt nyilvános multságunk, abban látjuk, hog a rendezés élén Dókus Gyula, *Hornay Béla dr.* és *Thuránszky László t.* barátaink általnak egy légió rendezővel, kik a multság ügyében ma délután értekezletet tartanak. A *tiszta jövedelemet jótékony célra fogják fordítani.*

— **Halálozás.** Súlyos veszteség érte Vágó Gyula t. barátunkat, a ref. elemi és ipariskolák igazgató-tanítóját. Szeretett nejét *Fabsich Paulinát* rövid tíz napi betegség után elvesztette. A még alig negyven évet élt, művelt lelkű asszony, öt kesergő kicsi kora gyermek édes anyjának váratlan halála, város-zerzte fájdalmat és igaz részvétet keltett. A mely részvét társadalmunk minden rétegében osztatlanul és általánosan nyilvánul, különösen a f. hó 2-án délután 3 óraker végebe ment temetésén. A ref. iskola tágas udvarán felállított s a koszoruktól borított erekoporsót tartó ravatalt a zokogó férj, árvái és a megboldogult öz atyján és a rokonságon kívül a résztvevő uri és női közönségnek óriási száma. Köztük a város tanító- és tanítónő-kara övezte, kik mindnyájan megjelentek, hogy az őszinte fájdalom és sajnálat érzetével a család iránt megadják a végső tiszteletet a kedves halottnak. A temetés szertartását *Hornay Agoston r. k. káplán* végezte, míg ezt megelőzően és utána a vasuti gyártelep al-

a karikát a kezemmel, amitől az aztán olyan lett, mint a kéményseprőé, ráteszem aztán a lángra a tarkerli-sütőt, ahol, az igaz, hogy gyorsan sült, de egyik feketébb lett, mint a másik. Ugy mutattak az én tarkerliim, mintha egy esomó cigány-rajkó ült volna a tálon. — Hanem hát háló nélkül is halásztak elő a gyermekek néhányat abból a kínálatos mandióból.

De bizony a nénik és édes anyám érintetlenül hagyták. Nem is volt csoda. Az tény, hogy nekem akkor rozszúl esett.

Igaz a! A kukoricáról majd el is felejtkeztem, pedig szaga kellemesen áradt szét a sütőből. Hamar tálat hozattam ki a leánynyal, én pedig addig nagy szélesen nekiugrottam a sütő-ajtónak és fejem előredugva, belészagoltam; hanem bizony megjártam, mert a pára ugy felütötte az orromat, hogy olyan dagadt lett, mint egy zsemlye. Csak kicsinybe múltott, hogy a szemem ki nem égett. Keserves volt szótlanul túrni a fájdalmat! mert szégyeltem sirni és panaszkodni, csak midőn faggattak, hogy mitől nőtt meg ugy az orrom, talán bizony a főztjeim „szagától,” akkor vallottam aztán meg, hogy: bizony a szagától, de nem attól a szagától, amire gondolnak, hanem így és így — elmondtam a történeteket, ezekkel a szent meggyőződésű szavakkal végezvén be mondókámat:

— Tessenek elhinni, inkább tanulok husz esztendeig, csak főzni ne kelljen. Szakácsnőnek való munka az. — Jobb az ételek kóstolgatásával megsütöni a számat, mint a főzéssel párolni az orromat és megvagdalni, felhólyagosítani a kezemet.

Csontos Margit.

kalmazottainak dalosköre, melynek a gyászoló férj a karnagya, megható gyászdalokat énekelt. Mikor a szertartás végeztével a halottas kocsi emelték a koporsót, a gyártelepi zenekar nyitotta meg a menetet s annak bus hangjainál ért a menet az ev. ref. temetőbe, ahol a szokásos ima és a ref. énekar gyászdalának elhangzása után a drága pomaradványokat rejtő koporsót elföldelték. Nyugodjék békével!

— **Fényes esküvő.** Bánóczról, mult számunkról már lekésve, írja tudósítónk: *Evva Ödön* vármegyei alszámvevő, *ujhelyi lakos* és birtokos, a bánóci ev. ref. templomban nov. hó 23-án esküdtött örök hűséget *Görgey Pál*, lazonyi lakos tisztartó, földbirtokos és neje *Cseley Erzsébet* bájos és szeretetreméltó leányának, *Irénekének*. A polgári kötést *Kolonay Tamás*, bánóci anyakönyvvezető, az egyházi esketést pedig *Hutka József* bánóci ev. ref. lelkész teljesíté. Az esküvőn díszes közönség volt jelen, kiket összesen 16 koesi hozott Bánóczra s vitt vissza Lazonyba. — Nyoszolyóasszonyok s vőfélyek voltak: *Cseley Gyuláné* *Evva Ernővel*, *Juhász Jenőné* *Görgey Gyulával*, *Evva Ernőné* *Meczner Gyulával*, *Kossuth Lajosné* *Kossuth Lajossal*. — Nyoszolyóleányok s vőfélyek: *Boruth Jolánka* *Görgey Gézával*, *Görgey Jolán* *Eperjessy Ferenczel*, *Juhász Ilonka* *Dessewffy Miklóssal*, *Csuka Margit* *Berzeviczy Bélával*, *Hoyos Róza* *grófnő* *Thuránszky Tihamérral*, *Izsépy Panna* *Keresztessy Gyulával*, *Némethy Mariska* *Kossuth Mihálylyal*. — Esküvő után az örömszülék házában fényes ebéd volt, ahol ott voltak még: *Dienes Istvánné* *Kis-AzARBól* leányaival, *Puttné*, *szül.* *Hoyos Micj* *grófnő*, *Görgey Gyuláné*, *Görgey Paulina*, *Evva Marika*, *özv.* *Nemthy Ödönné*, *Pupinszky Margit*, *Pékáry Gyula*, *Cseley Gyula*, *Juhász Jenő*, *Pintér István*, *Kolonay Tamás*, *Hutka József*, *Szunyoghy Zoltán*, *Bajusz Zoltán*, *ifj.* *Juhász Jenő*, *Görgey László* és stb. Összesen vagy 50 vendég volt. — Ebédalatt *Lukács Károly s.-a.* *ujhelyi cigány-primás* bandája húzta a szebbnél-szebb nótákat. Az öreg *Mányi Lajos* is jelen volt. — Ebédközben az első felköszöntőt *Meczner Gyula* mondotta a tőle megszokott ékesszólással az ifjú házaspárra. — Az örömszülékért *Hutka József* és *Evva Ernő* mondtak toasztot. — *Görgey Gyula* a nyoszolyóasszonyokért, — *Evva Ernő* *Görgey Gyuláné*ért, — *Berzeviczy Béla* a nyoszolyóleányokért, — *Szunyoghy Zoltán* a számos üdvözlő táviratot s levelet olvasta fel s végül ő is az ifjú pár boldogságáért, — végül *Kossuth Lajos* az összes jelenlévő nőként ivott. Ebédután az ifjuság tánca perdült s táncolt fáradhatatlanul kivilágos-kiviradtig.

— **Pincefölvatás.** Azoknak, kik a tokaji vasuti állomáson a legközelebbi nyáron megfordultak, szemükbe tűnhetett az a nagyarányu pinceépités, mely egy szép fekvésű szőlő magas partjában történt. E pince a *Gregersen és Fiai* cég terve szerint a „Tokaji Borpince Társaság” részére készült. A pince, hogy immár teljesen készen van, kettős örömmel tölti el a szemlélőt; először, mert olyan egy alkotás, hogy nem mondunk sokat, ha állítjuk, hogy a Tokaj-Hegyalján ritkítja pártját; másodsor pedig, mert a Hegyalja lakója ebből azt a reményt, talán meggyőződést is meritheti, hogy a Hegyalja nem volt, hanem lesz. A tokaji konyak-gyár és e pince tulajdonosa, *Abeles Rezső*, nov. 28-ára e pince fölvatásának ünnepére meghívta a Hegyalja kiváló férfait. Az ünnepség d. e. 10 óraker kezdődött. A vidékről érkező vendégek a szerenesi vonatról egyenesen a pince elé hajtottak, ahol a tulajdonos zeneszóval és ami mindennél többet értlekkötelező nyájassággal s vendégszere-tettel fogadott mindnyájunkat. — A pince tágas előcsarnokából, mely most egészen pontosan szervezett ruhatárul szolgált, a pince tágas öblébe jut a szemlélő, melynek végén piros betűkből ragyogott kivilágítva e mondat: *Isten hozott!* Fogalmat nyújt e pince méreteiről az, hogy egy vasuti vonat mindenestől bátran elfér ívei alatt. Különbön már teljesen jó e pince; mert földszint, azután a falba erősitett vassíneken emeltesen mintegy 600 hordó, ami fő, hegyaljai bor fekszik benne, hanem el lehet benne helyezni 900 gönci hordóval is. A 2 oldaló sor között volt elhelyezve az óriás hosszú asztal, melyen felhalmozva találta a vendég mindazt, ami jó és kívánatos: a kaviártól, sonkától kezdve, a halászlén, nyársonst kecségén, a tortán folytatva, a déli gyümölcsökig; nem hiányoztak a válogatott italok sem: az erdélyi can-kótól kezdve a pezsgőig s finom aszszüig. Csak-hamar helyet foglalt a díszes társaság, melynek soraiban ott láttuk Ujhelyből: *Keresztessy Lajos kir. tvszéki bírót*, *Staut József főisp. titkárt*, *Éhler Gyula* a „Zemplén nyomda” és lap tulajdonosát, *Pékáry Gyula* árvaszéki ülnököt, *Schmidt Lajos v. r. tanácsost*, *Juhász Jenő* és *Fried Lajos dr. ügyvédket*; *Dókus Gyula* vm. főjegyző, meleg-hangu táviratában menté ki elmaradását; a közelebbi vidékről: *Bernáth Béla* orsz. képviselőt, *Kosinszky Viktor* vinek. isk. igazgatót, *Nagy Barnabást*, *Juhász János* községi jegyzőt stb.

Helyből: *Horváth János ref. lelkészt*, *Benedek Pál főmérnököt*, *Székely Károlyt*, *Veesey-Oláh Miklóst*, *Bollner* és *Engel dr. ügyvédket*, *Kudász Kálmán városi jegyzőt*, *Szabó Lajos jbirót*, *Paulay*, *Springer*, *Goldstein*, *Rotfuchs*, *Somogyi*, *Reiner* stb. urakat, szóval a tokaji előkelőség színe-javát. Pezsgőbontásnál *Benedek Pál*, majd utána *Bernáth Béla* képviselő emelkedett föl s mindkettő hatásos köszöntőben fejtegette a bortermelő és kereskedő világ harmóniájának szükségességét és jelentőségét, üdvözléték a céget, mely feladataul tüzte magának, hogy semmi áldozattól sem riad vissza, részint saját hegyaljai szőlőiben termett, részint közvetlen a termelőktől vásárolt eredeti borokban mutassa be a világ előtt a Hegyalján elvesztettnek hitt, de immár visszatkerülni kezdő kincsét: a tokajit. A helyeslés és éljenzés lecsillapulta után a házigazda ifj. *Abeles* — bécsi német — magyar nyelven üdvözlé a vendégeket s ígerte meg, hogy életének főcélja leend a Hegyalja homályba borult jó hírnevének visszaállításán közremunkálni. — Ezután *Fried Lajos dr.*, a tőle megszokott oratori hévvel, a Tokaj-Hegyalja rekonstruátásának lelkére *Molnár* főispánra ürité a társaság szünni nem akaró éljenei között poharát, a gondviselés kegyelmét kérvén az ő mindent felölölő áldásos működésére, — mire *Staut József* főispáni titkár a távollevő főispán köszönetét tolmácsolván, a különböző politikai pártok által szétválasztott, de az egy haza sorsában mindig együttérző Tokaj város polgárságára emelé lelkes hangulatban poharát. — Mostan *Kudász Kálmán* városi jegyző a kassai iparkamara megbízásából átnyújtá az 1896. évi orsz. kiállítás alkalmából a cég részéről nyert kiállítási érmet és oklevelet. A megérdemelt kitüntetést a társaság tetszése s éljenzése tette a kedves házigazda előtt bizonyára még becsesebbé. A további felköszöntők sorából különösen kivált *Fried dr.* humoros felköszöntője *Keresztessy* vizesz-biróra, aki előtt, ugymond, a hivatalban nem lehetvén szóhoz jutni, a mostani kedvező alkalommal üdvözlí őt. A fényes világitás, a jó zene, a pompás borok s a házigazda kifogyhatatlan előzékenysége a legjobb hangulatot ebreszté és tartá fenn a társaságban s az áldomások végtelen hosszu sora benyult a késő éjjeli, sőt a hajnali órákba is, amidőn az egész vendégsereg a legkellemesebb benyomások között oszlott szét a szélrózsa minden irányába. rl.

— **Uj ipartelep.** A tokaji m. kir. állami kosárfonó-iskola *Balogh János* igazgató és művezető működése mellett már megnyit és megkezdette működését. Az első évfolyamra beiratkozott 10 növendék, mindnyájan helybeliek, kik a 3 éves kurzuson a kosárkötés minden ágát, kezdve a legegyszerűbb kasokon, a művészi kivitelü darabokig, fogják elsajátítani. A rajzot *Göncey Bertalan* áll. tanító, az elméleti tárgyakat pedig *Horváth János ref. lelkész* fogja a nevezett intézetben tanítani. Hogy virágozzék és világozjon: szívünkben kívánjuk. — Sajnáljuk, hogy a cimirat nem ragaszkodott a tősgyökeres magyar kifejezéshez és „kosárfonó”-t említ „kosárkötő” helyett. Hogyan is hangzik a *néprománc*? — „Egyszer egy királyfi mit gondolt magába? Ihaja csuhaja! mit gondolt magába? — Elmegyen megnézni *kosárkötő* lányát...”. Különbön haladás ez is a mai *da-de*-képzős világban, s nem lett volna egy csöppet sem meglepő, ha „*kosár-fonóda*” cím ékteleniténé az iskola különben díszes falait. rl.

— **Lelkészi beigtatás.** Haburán, írja levelezőnk, a mult vasárnap tartotta lelkészi ünnepies instalátását ifj. *Homicskó Pál* haburai segéd- s utóbb helyettes lelkész, kit a templom patrónusa *Dobrzanszky Adolf* lovag és társai még ez év március havában neveztek ki a haburai egyház lelkészévé. A hivatalba való beigtatást *Gulovics János* gk. esperes, c. kanonok és viravai lelkész, mint püspöki biztos ünnepies nagymisén az Evangéliom olvasása után végezte. Adatta az új lelkésznek a püspöki megerősítő okiratot, a templom kulcsát, az evangéliomot és a szertartásos könyvet mind-egyik átadásával alkalmi beszédet mondott s az új lelképásztort a papi kötelességek buzgó teljesítésére figyelmeztette. Azután a már beigtatott új lelkész vette át a szót, megköszönve szerényen a különös kegyet a patrónusoknak a jó püspöknek és a beigtató esperesnek végre pedig a néphez fordulva ünnepiesen fogadta, hogy csakis nekik fog élni és az ő lelki javukra fog mindig működni. A nagy mise végeztével gazdagon felterített asztalhoz ültek a meghívott vendégek. A díszes vendégkaszoru a legjobb kedvben és animóban másnapig elmulatott a vendégszerető új lelkész úri házában.

— **Községi iskola államosítása.** Varanról írja levelezőnk: Hala *Nemes kir. tanfelügyelő* lángbuzgalmának, végre sikerült itt is megmenteni a magyarság végvárát a nemzet számára, miután 21 teljes évig községi jelleg alatt bebonyitotta, hogy kulturés nemzeti missióját megtudja oldani, a szlávok lakta Krajnya egyik elszí-

Folytatás a II. mellékleten

getel
hirde
lakói
a ku
iskol
meg-
Pere
Stra
Csér
Pál
noks
Pere
legbu
tóval
állar
benr
tanf
Bar
illet
grófi
ispán
ható
a go
neve
noks
elha
meg
elno
jóak
a go
Gyó
ségé
kűje
eme
tagj
Adja
akar
gal
utár
bíró
jó a
kad
ügy
ván
váro
nete
min
zető
vetk
meg
elnő
kisd
az é
Gén

dosi
néha
Dáv
süle
és
láv
8 ó
jair
csa
szé
me
tek
egy
tój
val
tár
eln
nő
kil
ren
mé
reg
el
me
zö
M
Ká
ki
ke
lit
ho
bo
ly
ra

fo
n
bi
sz
m
k
a
n
fé
sz
v
g
d
a

getelt pontján. Mult hó 28-án a nemzeti trikolor hirdette a középületeken, hogy a város hazafias lakóinak ünnepe van. Akkor alakult meg ugyanis a kultusz-ministeri kinevezés folytán az állami iskola gondnoksága. D. u. a városházán tartott meg az alakulógyűlés, melyen részt vettek: *Pereszlényi István* elnök, *Füzesséry György*, *Strasser Antal*, *Verner Gyula*, *Gaál Sándor*, *Cséri Herman*, *Novák István dr.*, *Füzesséry Pál* és *Simonovics Ignác*, mint kinevezett gondnoksági tagok. *Csöke dr.* nem jelenhetett meg. *Pereszlényi István* elnök, városi tanügyünk egyik legbuzgóbb apostola, lendületes, magvas megnyitással vezette be a gyűlést. Elmondta ebben az államosítás hosszú vajadását, megemlékezett benne *Nemes Lajos* kir. tanácsos, vármegyei tanfelügyelő fardhatlan buzgóságáról, *Hadik-Barkóczy Endre* gfnak az alapítvány átengedését illető készségéről, továbbá *Andrássy Sándor* grófnak, a kerület országos képviselőjének, a főispánnak és a közigazgatási bizottságnak határozatos jóakaratairól ez ügyben. Ezekután áttért a gondnokság tagjaira, elmondván, hogy a kinevezés mily érdemes férfiakat ültetett a gondnokságba. Végül míg magáról nagy szerényen elhárítván minden érdemet, kinyilvánította, hogy megtisztelve érzi magát ily diszes gondnoksági elnökség tisztjével s e tisztelet teljes lélekkel és jóakarattal igyekezend betölteni. Aztán felkérte a gondnokság legérdemesebb tagját, *Füzesséry György* főszolgabíró, hogy eskesse fel e minőségében. — Ez megtörténvén, ő fogadta az esküjét az egész gondnokságnak. Megható és fölemelő volt, amint az érdemes gondnokság kiváló tagjai felesküdték a tanügy istápolására. — Adja az égura, hogy nemes tisztüket annyi jó akarattal be is töltsék, mint amennyi hazafisággal elhangzottak a szent igék ajkaikról! Ezekután megválasztották *Verner Gyula* városi főbíró iskolagondnokká, mint a kinek önzetlen jó akarata, fardhatatlan ügybuzgósága és lanckadatlan tettereje állandó biztosítékot nyújt az ügy felvirágzására. Jegyzők lettek: *Novák István dr.* uradalmi ügyész és *Füzesséry Pál* a város érdemes jegyzője. — Jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak aztán az államosításért a kultusz-minister önmagmeltóságának és az elnöki bevezetőben említettnek. Az elnöki záróbeszéd következett ezután, mely az önzetlen hazafiság ama megnyilatkozásában nyert befejezést, hogy az elnök 50 koronát tett le a főbíró kezébe a kisdédó vasrács-kerítésének létesítésére. Adja az ég, hogy az egész gondnokság mindenkor a nemzet Génuszának szolgálatában maradjon.

— **Fillér-est.** Homonnán, írja alkalmi tudósítónk, az ez idei mulatságok sorát a csak néhány hónappal ezelőtt megalakult és a *Thomán Dávid dr.* pártfogása alatt álló izr. fillér-egyesület nyitotta meg a mult hó 27-én rendezett és minden tekintetben fényesen sikerült, tombolával egybekötött jótékonyestü estéjével. Már 8 órakor érkeztek egymásután a rendezők karjain vezette a homonnai üdearcu „szépek“-et és csakhamar megtelt zsufolóság a *Stefánia* szálló szépen dekorált nagyterme diszes közönséggel, melyben minden rang és osztály volt képviselve tekintélyes számmal. Ott voltak a fiatal leányegyesületnek ezen az első „nyilvános bemutatóján“, mely egyesület a jótékonyt szolgálja valláskülönbség nélkül, városunk közéletének és társadalmi életének kitünőségei is. A tisztb. elnök, bálanya *Leitner Samuné* urnő és az elnök *Büchler Herminke* urhölgy megérkezéssel, kik zajos ovációkban részesültek és kiknek a rendezőség szép virágcsokrokkal kedveskedett, megkezdődött a tánc hévvel, jó kedvel, mely reggelig tartott és csak a szünetre eső óra telt el tombolával. A nem remélt fényes siker előmozdításáért elismerés illeti az ügyes rendezőséget és ennek élén a fillér-est főintézőjét *Miléh Dezsőt*, aki tisztjében fardhatatlan volt. Köszönet illeti meg *Matolay Károly dr.-t* is, a ki kegyes volt az egyesület estéjére a diszítések rendelkezésre bocsátani. Végül még megemlítendő, hogy az első négyest 46 pár táncolta és hogy az egyesületi tagok szebbnél-szebb tombola-tárgyakat, (kézimunkákat) készítettek, melyek egy héten át *Friedmann Samu* üzleti kirakatában voltak közszemlére kiállítva.

— **Jutalomdíj átadása.** Szép ünnep folyt le a m. hó 21-én Nagy-Kázmérban.*) E nap délelőttjén adta át *Barthos József* főszolgabíró *Lukács József* elemi iskolai tanítónak, a magyar nyelvet terjesztő egyesület részéről megszavazott 50 forintot, a magyar nyelv tanítása körül elért szép eredmény jutalmát. Az átadás a szépen feldiszitett iskolateremben folyt le ünnepiesen, mert *Nemes Lajos* kir. tanácsos tanfelügyelő, *Iványi B. Károly* n.-kázméri lelkész és több meghívott újhelyi uri emberen kívül jelen volt az aktusnál *Berchtold Kázmér* gróf is, az egyháznak és iskolának ifju, de érdemekben már is gazdag kegyura és jöltevője, akit igaz szeretettel és tisztelettel vesz körül az

egész falu népe. Az átadás után, mely *Barthos főszolgabíró* és *Nemes tanfelügyelő* alkalmi és *Iványi lelkész* köszönő beszédeivel és az ünneplőbe öltözött tótajku fiu- és leánygyermekeknek a *Szózat* jó magyarsággal történt elneklésével ért véget, a vendégszerető grófnak kastélyában gazdag ebédre, a plebánosnak pedig pompás vacsorára voltak vendégei a tanfelügyelő, a főszolgabíró s a meghívott urak, amely lakomákon tartott díkeiókban persze nem volt hiány.

— **A „s.-a.-ujhelyi iparosok önképző egyesülete“**, mint értesülünk, karácsony másodnapján, nyilvános felolvasó estélyt rendez. Erről jövő számunkban bővebben.

— **Meghívó.** A *sárospataki áll. tan. képző ifj. ének- és zenekara* 1897. évi dec. hó 12-én, saját alapítókéje gyarapítása végett, az intézet nagytermében *történeti zeneelőadást* tart. Belépő díj személyenkint 1 korona, tanulójeje 60 fillér. Kezdeté d. u. 2 órakor. Felülízetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

— **Hiuz a felszer alatt.** A Habura községéhez tartozó *Turkinyák-tanyán* írja levelezőnk, egy melléképületben almözásra erdei falevelet tartanak. November 27-én egészen véletlenül történt, hogy fényes nappal a tanya tulajdonosa a felszer körül járván észrevette, hogy összegöngyölödvé valami formájú állat alszik a falevelekből készitette vackában. A gazda először kiabálni kezdett a tanyabeliekre, hogy jöjjenek csak, de a nagy szél miatt szavát senki nem hallhatván, végtére kezébe vett egy kisebb tuskó forma fadarabot s hajdani vadász ügyességével a különös állatot úgy fejbe kolintotta, hogy a dudav azonnal képtelenné vált a támadásra és engedte magát agyonverni. *Hiuz volt!* Megnyúzása után felbontották és gyomrában egy elég jól megtermett nyulat találtak, csak úgy ahogyan összemarcangolt állapotban. A legutóbbi években a vidéken több írt adtak a hiuzok magukról. Így a mult évben Csértészen 3 db. szarvasmarhát megöltek s vérüket kisziva ott hagyták.

— **Iskolalátogatás.** *Kesznyéten* községből írja levelezőnk, hogy *Pintér István* főszolgabíró, befejezván a jegyzői iroda vizsgálatát, nov. 25-én a délutáni órákban nt. *Bodolay József* ref. lelkész és *Szoboszlaj Lajos* községi jegyző társaságában ellátogatott a ref. felekezeti iskolába is, hogy ott a tanítás menetéről és eredményéről magának tapasztalatot szerezzen. Talált az iskolában 104 fi- és leány iskolás növendéket. Az alkotmánytan, történelem, természetrajz, számtan, beszéd- és értelemgyakorlat, ének és hazafias dalok előadása után, megelégedésének adva kifejezést, távozott az iskolából. Uj főszolgabírónknak atyáskodó modorával, végzi levelezőnk, és mindenre kiterjedő figyelmével már ez nálunk való első megjelenésével is megnyerte a község tiszteletét és szeretetét.

— **Eljegyzés.** *Murány Murányi Piroska* és felső-örý *Osvald Gyula* jegyesek.

— **Téli tiz parancsolat.** Egy angol hirlap a tiz parancsolat alakjában a következő jó tanácsokat adja a téli hónapokra: Reggel ne menj dolgozra üres gyomorral. — Sohase menj a hideg levegőre, ha meleg italt itál. — Ne menj a hideg levegőre, mielőtt a hátad és melled meleg ruhával meg ne oltalmaznád. — Ne a szájadon végy lélegzetet, hanem az orrodon, hogy a levegő felmelegedve jusson a tüdőbe. — Ne támaszkodjál háttal a falnak vagy kályhához, akár meleg akár hideg legyen is az. — Ne állj utazás közben a vasuti kocsik ablakához és ne utazás nyílt kocsiban fardaságos testgyakorlat után. — Ne állj muzdulatlanul hideg helyiségben, különösen ne a jégen vagy havon. — Ne beszélj, ha csak beszélned nem szükséges, mert hallgatni arany még egészségi szempontból is. — Ne mulaszd el a rendes fürdözést, mert ha a bőr elveszti üdeségét, akkor a hideg összehuzza annak likaesait és vértolulást vagy tüdőbetegséget okoz. — Ne feküdj le hideg vagy nedves lábbal, ha nyugodtan akarsz aludni.

— **Megvételre kerestetnek** az „Adalékok Zempl. vm. történetéhez“ c. havi folyóiratnak 1895 okt. 1-től — 1896 ápril. 1-ig megjelent füzetei. Cim a kiadóhivatalban.

— **Fölhívjuk** olvasóink b. figyelmét a lapunk mai számában foglalt *Santal Egger-féle* hirdetésre.

— **A gyermekbetegségek keletkezésének** meggátolhatása abban rejlik, hogy a gyermek oly edzett és erős ellenálló képességet kifejtő szervezettel bírjon, mely a baj esírját fejlődni nem engedi. Különféle ezt célzó gyógyszerkészítmények vannak forgalomban, de általánosan tudott dolog, hogy csak egyetlen szer létezik, mely a hozzá fűzött várakozásnak minden tekintetben megfelel, s e szer a csukamájolaj. A gyermekek a közönséges csukamájolaj bevételétől undorodnak, s ezért nagyon hézagpótló a *Zoltán-féle* csukamájolaj, melynek sem ize, sem kellemetlen szaga nincs s gyermekek,

valamint felnőttek szívesen veszik be. Főraktár: *Widder Gyula* és *Kincsesy Péter* gyógyszerüzletében S.-A.-Ujhely, hol üvegenként 1 forintért kapható.

— **Időjósolat december 5-ére.** Fagypony körüli hőmérséklet, délen és nyugaton csapadék.

Báli selyemszöveteket 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként — valamint fekete, fehér, színes *Henneberg-selyem* 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként sima, csikos, koczkázott, mintázott, damaszt s. a. t. (mint egy 240 különböző minőség, 2000 szín és mintázatban s. a. t.) a megrendelt árukat postabér és vámmentesen, házhoz szállítva, valamint mintákat postafordultával küldik **Henneberg G.** (cs. és k. udvari szállító) **selyemgyárai Zürichben.** Svájczba címzett levelekre 10 kros, levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek. 4.

Irodalom.

Az új honalapítás kora.

A nemzeti államalkotás korának nevezi *Ballagi Géza* a magyar nemzet történetének azt a fényes korszakát, mely 1815 és 48 közé esik. A magyar nemzeti állam megalkotása azonban egyértelmű az új honalapítással, mert Magyarország akkor lett valójában állam, midőn a demokratikus s ezzel szorososan egybeforrott nemzeti eszmék, megtermékenyítvén az elméket és szíveket, valóságga válnak; midőn csaknem felszados küzdelem után leomlanak a rendi válszfalak, a földnépe egygyé lett a nemességgel, osztozván terhekben és jogokban egyaránt.

A szó és a toll fegyverével küzdő hősök harca volt ez a harc, a legkomolyabb, a legfenségesebb ezer éves multunk összes harcai közt.

Amit *Petőfi* a népről mond, hogy „egyik kezében ekeszarva másik kezében kard“, tökéletesen ráillik e kor hőseire, kik elkeseredett harcot vívnak az abszolutizmussal, a rendi s osztálybeli különbséghez görösen ragaszkodó rövidlátósággal, míg ugyanakkor lázas szorgalommal dolgoznak a gazdasági s kulturális tekintetben szegény, elmaradott országnak az európai kulturálmok sorába való illesztésén.

Egy alvó népet kell fölébreszteni a hosszú nehéz álomból, egy a maga ős erejében már nem bizó, csüggedő, a magasabb nemzeti célok iránt közönyös népet kell erejének, igazi mivoltának öntudatára kelteni. Armány, elfoglaltság, maradiság, mint megannyi magas sziklavárak, állják útját a hősöknek, kik megható lelkesedéssel, csüggedést nem ismerő kitartással veszik be sorba az eléjük meredő várakat.

Ott látjuk egyenként és együtt a csatasorban, a csatasor előtt, történelmünk legszebb korának hőseit: a politikusokat és írókat, *Széchenyit*, *Weselényit*, *Kölcseyt*, *Beöthyt*, *Kossuthot*, *Deákot*, akiknek és társaiknak harcait nem lehet meghatottság nélkül olvasni. Köztudomásu, hogy ennek a fényes kornak legalaposabb ismerője *Ballagi Géza*, s csak természetesen találjuk, ha *Szilágyi Sándor*, az *Athenaeum* kiadta Magyar nemzet történetének szerkesztője. őt bizta meg a kor leírásául.

Olvasván azonban *Ballagi* hatalmas művét, mely a Magyar Nemzet történetének kilencedik kötete, lehetetlen eltúlkolnunk azt a rendkívüli hatást, melyet mint történetirő tesz reánk. Nyilván része van ebben a nem közönséges hatásban magának a tárgynak is, mely önkénytelenül ragad magával, de a figyelmes olvasót nem vezeti félre ez a körülmény s bizonyára lelkes dicsérettel kíséri az író lapról lapra.

A tipikus magyar ember nyugalmával, objektivitásával írja és vázolja meg *Ballagi* az új honalapítás történetét, érezzük, hogy együtt lelkesül hőseivel a magasztos eszméért, mintegy velük küzd azok diadaláért, de higgadt elmével, részrehajlatlanul itéli meg a hősöket s azoknak küzdelmeit. Ebben látjuk *Ballagi* könyvének a kiválóságát s ez által e könyv kétszeresen becses.

Aki azt a kort, melyet *Ballagi* megirt, nem ismeri, nemcsak a nemzet történetének legérdekesebb s következményeiben legfontosabb korát nem ismeri, de egyszersmind nélkülözi az alapot is, melyen a mai nemzeti állam nyugszik.

Ballagi Géza öt könyvre osztja föl nagy munkáját. Az első könyv a rendi alkotmány kitározását rajzolja, a második (A nemzeti állam eszméje) *Széchenyi* politikai és társadalmi akcióját, a harmadik az 1832–36-iki országgyűlés tárgyalásait, a negyedik a szabadelvű irány hódítását s végül az ötödik az új állam alapjait tárja elénk, elvezetvén 48-ig.

Valamint e nagyszabásu történeti mű minden kötete, ez is rendkívül gazdag műmellékletekben és szövegekben. Körülbelül 40 művészes kiviteli műmelléklet s vagy 200 szövegek disziti *Ballagi* könyvét, mely tartalmában és külsejében méltó az új honfoglalás korához.

Ara diszes bőrkötésben (barna és piros

*) Mult számunkból lekésétt.

szinben 8 ft. Kapható minden könykereskedésben.

Az „Adalékok Zemplén-vármegye Történetéhez“ c. folyóiratunknak most megjelent dec. 1. füzeté tartalmazza az évfolyamnak (1—11 füzetnek) A—B—C-rendes tárgymutatóját, tartalomjegyzékét, a feldolgozott történeti kútfők kimutatását, az értelemzavaró sajtóhibák kiigazítását, végre az előfizetők névsorát. Ezzel a második kötet be van fejezve. Hozzávaló könyvtáblák, példányonként 90 kr-ával, nálunk készen kaphatók. A III. kötetnek első januáriusi füzeté újévkor fog megjelenni. Az „Adalékok“ előfizetése egy évre, (12 füzetre) csak 2 ft 40 krajcár.

A „Zemplén“ kiadóhivatala.

A „Zemplén Magyarországra“ zongora zenemű folyóirat december 1-ei 23-ik füzeté következő érdekes zeneújdonosságot közli: Yvon Ch-tól egy klasszicus szépen összeállított nagy egyveleget „Confetti jour fia“ Ós Budavárban cím alatt, mely a következő legszebb zeneművekből van összeválogatva: „Proféta induló“, „Mein Ideal“ keringő „Flirt“ polka, „Budapesti emlék“ keringő, „Santuzza“ keringő, „Bái után“, „La polonia“, „Orpheus a pokolban“, „Lo-hengrin“, „Jammó“, „Aurora“ pas de quatre, „Pizzicato“ polka, „Édes kalauz ur“, „Aubade printenaire“, „Szerelmem ittasan“ keringő, „Die Creolin“, „Grinzingerk“nél „Frü-merei“, „Wenn die Bletter leise rausen“, „Robespierre“ nyitány, „Marseillaise.“ Hat 10—10 lapos füzetből álló évnegyed előfizetése 1 ft. Egyes számok, ha a 22 kr. előre beküldetik, bérmentve küldetnek. Előfizetheti a „Zemplén Magyarországra“ kiadóhivatalánál Bpest, VI. Cengeri utca 62 sz. a. honnan mutatványszámokat bérmentve küldetnek.

Az 1848—49-iki Magyar Szabadságharc Történetének Gracza György szerkesztésében most jelent meg a 93-ik füzeté, melyben a szerző befejezve az emigráció működésének leírását, Kossuth végnapjaira tér át. A jövő füzetben immár az ideiglenes befejeztetik. A füzet képei ezek: Garibaldi. Az Olaszországi magyar légio zászlószentelése Napolyban 1860. okt. 21-én Magyar garibaldista, Reitter Gyula, Honvéd emlékérem, Görgei Artur 70 éves korában. A czeplédi százas küldöttség Kossuthnál Bereceoneban 1877. jan. 24-én. Kossuth Lajos dolgozószobája. Kossuth turini lakása, Kossuth temetése Budapesten 1857. április 1-én. Egy-egy füzet ára: 39 kr.

A „Magyar Hírlap“ első és legnagyobb célja az, hogy a magyar műveltséget terjesztesse és erősítse. Politikája ennél fogva mindenek fölött magyar. Mindent tesz a magyarságért és nem alkuszik e részben senkivel sem. A „Magyar Hírlap“ pártönkivüli újság. Iránya teljesen független, de nem a közjogi ellenzék felfogása szerint, hanem a politikailag teljesen szabad, le nem kötött gondolkodás szerint. Ilyen módon külön áll a „Magyar Hírlap“; külön és együtt a radikális és szabadelvű közvéleménnyel. Gazdaság életbevágó kérdésével a lehető legnagyobb alaposággal s a legnagyobb részletességgel foglalkozik a „Magyar Hírlap“. Szépirodalmi közleményei egyetlen egy lapnak sinesenek oly bőséggel és oly változatos, kiváló forrásokból, mint a „Magyar Hírlap“-nak. A magyar szépirodalom első férfi Jókai Mór, a „Magyar Hírlap“ számára írja legszebb műveit s legközelebbi rendkívül érdekes eredeti új regényét is közül töle a „Magyar Hírlap“. Kivülre a legjobb erők látják el a tárcarovatot és a regényesarnokot, amelyet könyvalakban bocsát közre a lap. A magyar társadalom minden érdekes eseményéről beszámol a „Magyar Hírlap“, amelynek erre a célra Társaság címmel külön rovata van. Egyéb rovatai is rendkívül gazdagok, megbízhatók, tárgyilagosságok. A „Magyar Hírlap“ a következő szezonban a szabadságharc jubileumára érdekes és nagybecsű meglepetéssel kedveskedik közönségének. A karácsonyi album, amely évente irodalmi esemény szokott lenni, már jó részben készen van. Az idei karácsonyi album, amelyet ismét Fenyő Sándor szerkeszt, nem kvartaloknak készül, mint a régié volt, hanem nagy oktávalakunak, és száz híres író műve lesz. Mindez művészen illusztrálva Márk, Linek, Brod, Lakos stb. adják a remek illusztrációkat. A Magyar Hírlapra bármely naptól kezdve lehet előfizetni. Az előfizetési árak a következők: Egész évre 14 ft. Fél évre 7 ft. Negyed évre 3 ft 50 kr. Egy hóra 1 ft 20 kr. A Magyar Hírlap kiadóhivatala Budapest, V., Honvéd-utca 4. szám alatt van. Mutatványszámot kívánatra bárkinek küld a kiadóhivatal.

András a gazda. Gotthelfnek, a kinek születése napját épp most ünneplik századik évfordulójában, van egy híres regénye *András*, a szolgaleány, mely évtizedek óta a magyar népnek kedvelt olvasmánya. Ennek a régi és sokat olvasott könyvnek a folytatását beszéli most el jó magyar nyelven Szívós Béla. A mily érdeklődés kísérte annak idején a szegény szolgaleány kemény sorsát, épp olyannal olvassuk most a tehetős gazdát, a ki a maga erejével és becsülettel szívával szerezte meg a jómódját. Roszindulatu emberek félrevezetik egy-egy pillanatra az egyenes útról, bajba is keverik, míg az ő józan esze vissza nem téríti és helyre nem állítja a megbontott nyugalmat. A könyv e részben kitűnő példával szolgál s mint a nép erkölcsét javító olvasmány, e téren a legkiválóbbak közül való. Az ily könyv terjesztése az arra hivatott közegeknek nemcsak feladata volna. Megjelent a „Vasárnapi Könyvtár“ tetszetős füzetét közt és izléses képei a Franklin-Társulat ily olesó munkánál igazán dícséretre méltó buzgalomra vállanak. Ára 40 kr.

Öt esztendő. Kemény Lajos a miskolci színház tagja, a Magyarországon most élő és működő 25,000 főnyi proféta-familiának egyik nemcsak számító, de egyéni súlylyal is bíró sarjadéka, akit esinos versei után a „Zemplén“ olvasóközönsége is ösmer. Részint a fővárosi, részint a vidéki hírlapokban és szépirodalmi folyóiratokban megjelent, részben még kiadatlan költeményeit gyűjtötte össze Kemény Lajos egy kötetben és „Öt esztendő“ címen bocsátja sajtó alá. A verskötetet szívesen ajánljuk közönségünk kegyes rokonszenvébe. Egy kötet ára füzve 1 ft 20 kr. díszkötésben 1 ft 80 kr. Megrendelhető: a szerzőnél Miskolc, Széchenyi-utca 69. I. emelet. Gyűjtőknek 12 péány után tiszteletpéldánnyal szolgál a költő, akit ismételve is ajánljuk a szépirodalmat pártoló közönség jóindulatába.

Egyesületi élet.

Meghívó. A Zemplén-vármegyei orvosgyógyászati egyesület tagjait van szerencsém 1897. december hó 13-án délután 4 órákor, a vármegyháza első emeletén a kis teremben tartandó gyűlésre meghívni. — **Tárgyak:** 1) Folyó ügyek, — 2) Az orvos szövetség

alapszabályainak ismertetése, — 3) Schön Vilmos dr. jelentése az országos orvos szövetség alakuló gyűléséről, — 4. Az esetleges egyéb ügyek. — Szíves megjelenésüket előre kérem tudatni a titkár ural, hogy a vendéglői köz-vaesorán a résztvevők számát jelezhessem. S.-A.-Ujhely 1897. december hó 2-án. Tisztelettel *Löcherer Lőrinc* dr. egyesületi elnök.

Meghívó. A „Zemplén-vármegyei községi és körjegyzők egyesületé“nek mélyen t tagjait. f. 1897. évi december hó 14. napján, reggeli 8 órákor Sátoralja-Ujhelyben a „Magyar Király“ szálló helyiségében tartandó **rendkívüli közgyűlésre** meghívjuk. — A gyűlés tárgyai: 1. Elnöki jelentés. 2. Sárospatak város kisedővő alapjára felajánlott 50 ft-ól az „Alapító-levél“ megszerkesztése. 3. Jelentés a nyugdíjügy állapota felől. 4. Jelentés a belügyminisztérium által visszaküldött nyugdíj-szabályrendelet miben-állásáról. 5. Tiszteletbeli tagok választása. 6. A módosítandó alapszabályok tárgyalása. 7. A közgyűlést megelőző beérkezett indítványok és javaslatok tárgyalása. — A tárgyak fontosságára való tekintettel bizalommal kérjük az egyesület t. tagjait, hogy a közgyűlésen tömegesen részt-venni szíveskedjenek. A mennyiben pedig e tárgysorozatba felvett tárgyak a vármegyei közgyűlés megüjtéséig letárgyalhatók nem lennének, a közgyűlés délután 2 órákor, a délelőtti gyűlésben megállapított helyen, tovább fog folytatattatni. Sárospatakon, 1897. november 29-én. *Fodor Jenő*, egyesületi elnök, *Hubay Kálmán*, egyesületi főjegyző.

Nyilvános számadás.

Az 1897. nov. hó 27-én a homonnai izr. filléregyesület részéről rendezett jótékonycélu fillérestől.

Összes bevétel . . . . . 288 ft 15 kr.
Kiadás . . . . . 108 ft 15 kr.

Tiszta jövedelem . . . . . 180 ft — kr.

Felülfizettek a következő urak: *Thomán Dávid* dr. 2 ft. *Haraszty Miklós* 2 ft. *Kelemen Kálmán* 1 ft. *Kovács József* 1 ft. *Szamosi József* 1 ft. *Kovács Jenő* 1 ft. *Friedman Sándor* (Zubna) 2 ft. *Moskovits Ervin* dr. 3 ft. *Erdei Mór* 3 ft. *Lukovits Gyula* 2 ft. *Kovaliczky Elek* dr. 4 ft. *Perzsenszky Lajos* 4 ft. *Géczy István* 1 ft. *Thomán István* (Bpest) 1 ft. *Neuschlosz Miksa* (Bpest) 1 ft. *Engländer Mór* dr. (Banjaluka) 2 ft. *Póányi Dezső* 1 ft. *Grünvald Ignác* dr. 1 ft. *Kerekes György* 2 ft. *Doby Antal* — 2 ft. *Budapestről:* *Révész Emil* 1 ft. *Modern és Breitner* 5 ft. *Engel Károly* 1 ft. *Stern Jakab* 2 ft. *Stern Mór*. — 1 ft. *Bécsből:* *Quittner Jakab* és fiai 2 ft. *Kellerman és Scharmann* 2 ft. *Bass és Braun* 1 ft. *Hecht Jónás* és fiai 2 ft. *Schwarz és Kössler* 2 ft. — *S.-A.-Ujhelyből:* *Czukkerman Ignác* 1 ft. *Grünbaum Márk* 1 ft 50 kr. — *N.-Mihályból:* *Spizel Bernát* 1 ft. *Fridman Mihály* 1 ft. *Neuvirth Adolf* (Ráczeke) 1 ft. *Moskovits Herman* (Izb. Hosszumező) 1 ft. *Friedman Lázár* 1 ft. *Moskovits Leo* 1 ft. *Propper Fülöp* 1 ft. *Grün Simon* 1 ft. *Friedman Márk* 1 ft. *Bücker Kálmán* 1 ft. *Speiser Márk* 1 ft. *Lövy Mór* 50 kr. *Deuth Jakab* 50 kr. *Leitner Samu* 1 ft. *Braun Henrik* 1 ft. *Halasi Lajosné* urnő (Mátészalka) 2 ft. *Teich Zsigmondné* urnő (S.-A.-Ujhely) 1 ft. *Reich Szidónia* urh. (Szombathely) 1 ft. *Neufeld Hanna* urh. 2 ft. Összes felülfizetések **81 ft 50 kr.** Homonnán 1897. november hó 30-án.

Stern Gizella titkár. *Friedman Rózi* pénztáros.

A nemesszívü emberbarátoknak ezen az uton fejezi ki halás köszönetét:

Az elnökség.

A közönség köréből.

— Alak és tartalomért a beküldő felelős. —

Egy kis szellőztetés.

Szinna, nov. 29.

A mai kornak egyik büszke jelszava a kultur-haladás. Lehet is büszke reá, hiszen az emberi ész s az erő lázas tevékenysége alig ismer jelenleg akadályt, bárminemü terveinek megvalósításában. A legelzártabb vidékeket is bevonja a haladás kebelébe, behálózza vasutakkal, távírókkal, hogy a közlekedést, az eszmecserét, mely a kultur-haladásnak alfája, megkönnyítse.

Mig tehát ez dícsőségére válik a XIX. századnak, addig másrésztől érthetetlen a dolog, miért létezik oly vidék is, melyet joggal nevezhetünk a sors mostoha gyermekének, mely ha hosszú türelmes várakozás után megnyitja végtére a száját, s csak a megélhetéséhez szükséges mindennapi kenyerét kéri — minthogy joga van a léthez — ütlegekkel csitítják el, s egy-két oldalba lökessel akarják elnémitani a szegény éhezőt.

Zemplén-vármegyének a mostoha gyermeke *Szinna* és járása.

De hogy ez nem pusztán érzékenykedő pa-

nasz, nem üres szóhalmaz, nem tényekkel be nem igazolható légből kapott állítás, kiviláglik a következő, csak a közel multban történt esetről is, melyet a t. közönség b. tudomására akarunk hozni.

Vasutról nem beszélhetünk, hiszen ez még álomnak is kissé merész. Táviról, vagy telefont ha kérünk semmi kifogás sines ellene, csak tessék felállítani, de saját költségén. Járásbíró-ságért könyörgünk Zemplén-vármegyének ez ugyszólván legerjedelmesebb, 49 községből álló járása nevében: azt válaszolják, hogy még annak el nem érkezett az ideje. Járási állatorvosért még a Homonnától 64 kilométernyire fekvő *Zboj* vagy *Novoszedlicza* községének is tessék Homonnára lesétálni. De mindezeket csak eltűrtük némán, bizva a szebb jövőben!

Egy közlekedés-eszközünk van, melylyel életjelt adhatunk magunkról, s ez a *posta*. De abban sines nagy köszönet, mert hiszen olyan a postakocsi-közlekedés, a milyen kevés van hozzá hasonló. Délelőtt 11 órákor s délután 4 órákor érkezik a vonat Homonnára s az azzal jövő *Szinna*ra és vidékére szóló küldeményeknek, — legyen az távirat (nem express, mert ezt gyalogküldőnc 5 órai gyaloglás után csak behozza Szinnára) legyen az express levél, legyen az sürgős csomag, — ott kell heverniök másnap reggelig, míg d. e. 10 óra körül nagy nehezen elérik rendeltetésök helyét. De most a posta-forgalom oly nagy, hogy míg a postamester feldolgozza az anyagot s kézbesíti a küldeményeket, egy órai időt föltétlenül igényel. De sietni kell ám! Mert a posta 12 óra után már visszafelé indittatik, tehát ha postafordultával akar válaszolni valaki, ugyanesak szedje össze magát, hogy el ne késsék.

Ily viszonyok között mult hó valamelyik napján *Semsey Mihály* posta-felügyelő úr, rovincsolván a szinnai postát, tarthatatlannak látta a helyzetet, s jó indulattal tanácsolta a közönségnek: kérelmezze az igazgatóságnál a postajárat megváltoztatását akképen, hogy a postakocsi még az nap délután 5 órákor indittassék Homonnáról Szinnafelé, s ugy, mig egyrésztél nagy előnye a közönségnek, hogy hírlapjait még az nap olvashatja, sürgős küldeményeit korábban kézhez veheti, másrészt több időt nyer postai ügyeinek elintézésére.

Kérelmünket ekképen megindokolva felterjesztettük a t. postai igazgatósághoz, ki átlátva kívánságunk jogos voltát, csakugyan el is rendelte a postakocsi-menetet megváltoztatását és pedig **november 20-tól kezdve**.

Nagy lett az öröm! Hiszen egy lépéssel közelebb állunk a világhoz! De óh egek! „Parturium montes, nascitur ridiculus mus.“ (Vajudnak a hegyek, s születik egy nevenséges egérke.) A gyermek még megsem született már is meghalt.

Iszonyu pánik támad erre Homonnán. A szállító úr kétségbeesik, hogy neki a lovat Szinnán kell éjszakáztatnia, ott istállót kell bérelnie stb. stb. kihozza: hogy a postát d. u. 5. mondott órákor veszedelmes indítani *Szinna*-felé, mert hiszen kirabolhatják. Ezzel az aggodalmas argumentummal áll elő s az **Igazgatóság még november 19-én visszavonja az örvedetes rendeletet**. De, hogy te veszedelmes szintén ki légy elégitve, kapod a postádat egy órával hamarabb, mint az előtt.

No ugyan nyertünk vele! Adtál Uram esőt, de nincs benne köszönet! Hiszen ezt az egy órai nyereséget, különösen esős és téli időben felemészti az ut rosszasága, s így ott vagyunk, ahol a mádi zsidó.

De micsoda argumentum az a *veszedelmes!*? Hiszen d. u. 5 óra nálunk még nem éjszaka. Nem az eszkimók országában élünk. Nyári időben erről szó sem lehet, a téli évszakban pedig a mily veszedelmes hajnali 5 órákor indulni, éppen oly veszedelmes hajnali 5 órákor, sőt veszedelmesebb.

Postakirablásról beszélni kissé merészség azon a stratégiai utvonalon, hol emberemlékezet óta rablás nem történt; hol két felől is a csendőrség gyakran cirkál; hol egyik község a másikatól 3—4 kilométernyi távolságra fekszik; hol a közlekedés, beleértve a fuvarozást is, mondhatjuk egész éjszakán át tart. Ami pedig a hó-fuvasokat illeti, azok inkább reggel, illetve hajnalban akadályozzák meg a posta-szállítását, mikor még halandó nem járt az uton, mikor a postakocsinak magának kell az első nyomot megcsinálni, mint este, midőn a lejárt uton egész rendszeren beérkezhetik Szinnára.

Elismerjük, hogy a reformálnak gondolt szállítás több költségbe kerülne; tessék az esetben a szállító urnak fizetésemelést kérni, de egyáltalában helytelen dolog, hogy a közönség mely nem a posta kedvéért van, hanem a posta van a közönségért felállítva, ily csekély, nem ponderáló argumentum alapján kívánságától elütessék s hátrányt szenvedjen.

Az osztatlan igazság kívánta, hogy mig egyrészt ez ügyet az illetékes helyen újból meg-bolygatjuk, másrészt a „Zemplén“ t. olvasóközönségének is tudomására hozzuk.

Hadd mot felő eljárás felő

E bec ügy“ rovat visszhang mind ott

V. ha nízált ber 9-ikét*) n porát, fölsi kedves S.- tartandó k

Hadd miért küzo mint becsu tanított me székéből é nekünk seg

Ti, k a „szent M vezett, sze sük le az forró lelke süljünk.

Sok állunk. Mi gyunk Ma tarkó a m ben látók meneti ko mosodva juk a jövő

Es n milliós ors ben esedő tók állami ügyünket a társadal és számol

Hála hozásnak, Hogy társá váro Epp hivó szóza

Az e vatalos ta lehetne ős teni a köz kieserélvé „Zemplén“ getni, egy

Ki s esi hatást. De lé ket az eg indítvány. rében fog Kom adjon hát gyüléséne kornak u visszatekí elmondhá tartozánk

Teh magasba

Ki

Ro lyen a Z től—Kes szép és minden akar.

Ho időponth lyes tant egyesüle felbuzdu tók, még és hazat hiszen n okot arr és hivat

*) demes tar jukat. Le hozza!

*) érkezett is, a mási Lajos kir szászny k tás zaszl azonban urat, a s kül. — U urak elvi kal össze mertük n tájékoztá

Karácsonyi és ujévi ajándékokra
legalkalmasabb cikkek bevásárlási helye.

Ocassio!

Van szerencsém b. vevő közönségem tudomására juttatni, miszerint tuhlalmazott áruraktáram kisebbitése czéljából összes raktáramon levő cikkeit, ugymint:

Legfinomabb angol ruhaszövetek, vászon- gyapju- és selyemszövetek, mindenféle kendők, fekete ter- nók, battiszt- és kreton-szövetek. Nanking-, chiffon- és lepedő-vászon, piquet, barket, flanell-cheviott-szö- vetek. Férfi- és női fehérneműek. Nap- és esernyők. Nyakkendők. Szepességi asztalneműek nagy válasz- tékban leszállított árban árusítom.

Midőn ezen kedvező alkalomra vevő közönségem szíves figyelmét fel- hívni bátorkodtam, maradtam kiváló tisztelettel

Gottlieb Ignacz

Sátoralja Ujhely. (Rákóczy- és főuteza sarkán.)

Férfi-öltöuyök mérték után pontosan és a legujabb divat szerint készíttetnek.

Csak fiatal embereket

érdekelhet tudni, hogy a párisi Dr. BOITON

Injectio Oriental

már néhány napi használat után elmulasztja még a legrégebbi bántalmakat is, főlöszleges tehát **santal olaj** vagy **copaiva balzsammal** kísérletezni, mert ezek csak a gyomrot rontják és a bajt nem gyógyítják meg.

I üveg Boiton Injectio ára I forint.

Magyarországi főraktár:

Zoltán Béla gyógyszerháza Budapest,

V. Nagyköröna-utca 23. (Széchenyi-tér sarkán.)

Kapható minden nagyobb gyógyszerháza. Pósta megrendelések címe:

Zoltán gyógyszerháza Budapest.

S.-A. Ujhely Widder Gyula gyógyszerháza.

Oltványtövekről szedett 200,000 drb.

Furmint sima vessző

a legnemesebb fajokból ezrenként 6 frtjával csomagoltan 20% előleg mellett tavaszi szállításra kapható:

Láczay László
szőlőbirtokosnál
Sárospatakon.

67061/97. számhoz.

Bérleti hirdetmény.

A magyar tanulmányi alap mislyei uradal- mához tartozó és Abauj-Torna-vármegye Alsó- Mislye községnek határában fekvő 875 1129/1600 hold kiterjedésű mivelési ágaira nézve a bérleti feltételekben részletezett „alsó-mislyei uradalmi földbirtok a rajta levő gazdasági épületekkel együtt“ az alulírott ministerium IX. ügyosztályá- ban 1898. évi január hó 12-én tartandó zárt ajánlatu verseny útján 1898. évi október hó 1-től kezdődő 25 évre haszonbérbe fog adatni.

A 90 frt bántpénz letételét igazoló pénz- tári nyugtával felszerelt és 50 kros bélyeggel ellátott írásbeli ajánlatok a fent jelzett nap dél- előtti 10 órájáig a ministerium segédhivatali igaz- gatóságánál nyújtandók be.

A részletes haszonbéri és versenytárgyalási feltételek a ministerium segédhivatali igazgató- ságánál és a közalapítványi ispánságnál Sajó- ládon tekinthetők meg.

Budapesten, 1897. évi november 9-én.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. Ministerium.

(Utányomás nem díjazatik.)

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszér ellentállt az idő megpróbálásá- nak, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdá- lomcsillapító bedörzsölésként alkalmazatik köszvényél, esznál, fagszaggatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi- szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerháza készletben van; főraktár: Török József gyógyszerháza Budapest. Be- vásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbbirtokú utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony“ védjeggyel és Richter czéggel- zés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza. RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT.

Tisztelettel hozom a t. közönség tudomására, hogy külföldi tanulmá- nyaim alapján fogorvosi műtermem a technika legujabb vívmányainak megfelelő

fogászati technikai műhelyvel

kötöttem össze, hol egy szakképzett fog-technikust is állandóan alkalmazok.

Technikai műtermemben fogak: kaustchuk és aranyban; plombák: szín- arany, ezüst, rézamalgam és cementből állíttatnak elő.

Mindennemű fogműtétek a foghús érzéketlenné való tetelével eszközöl- tetnek.

Dr. Kondor Miksa,
gyakorló és fogorvos
Sárospatakon.

Köhögés

rekedség és elnyálkásodás ellen a legjobb hatású szer a RÉTHY-féle

pemefefű-cukorka,

mely ezen bajokat gyorsan megszünteti, kapható minden gyógyszerháza. Egy doboz ára 30 kr. 5 dobozzal 1 frt 50 kr-ért bérmentve küld

RÉTHY BÉLA,
gyógyszerész Békés-Csabán.

Csak akkor valódi, ha minden doboz fenekén aláírásom látható.

Réthy Béla
gyógyszerész

Oltványokról szedett háromszor permetezett 10,000 darab fur- mint vessző eladó

Ambrózy Nándor

szőlőbirtokosnál.

A vételár ezrenként 6 frt.,

Tk. 4653/897. szám.

Hirdetmény.

A király-helmezi kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Rad község telekkönyvei tagosítás folytáni szabá- lyozás következtében az 1869. évi 2579. I. M. szabályrendelet értelmében átalakíttatnak és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. évi XXIX., az 1889. évi XXXVIII. és az 1891. évi XVI. t.-ezikkek a tény- leges birtokos tulajdonjogának bejegyzését el- rendeli, az 1892. évi XXIV. t.-cz.-ben szabályo- zott eljárás, a telekkönyvi bejegyzések helyes- bitésével kapcsolatosan fogantatosíttatik.

E czélból az átalakítási előmunkákat hite- lesítése és a helyszíni eljárás a nevezett köz- ségben 1898. évi január hó 5-ik napján délelőtti 9 órakor fog kezdődni s a következő napokon folytatni fog.

Ennélfogva felhívatnak:

1. az összes érdeklettek, hogy a hitelesi- tési tárgyaláson személyesen vagy meghatalma- zott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizo- nyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítások után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik sze- melyek irányában többé nem érvényesíthetik;

2. mindazok, akik a telekjegyzőkönyvek- ben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a hitelesítő bizottság előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az elő- terjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel;

3. mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebele- zésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az át- íratásra az 1886. évi 29. t.-cz. 15-18., és az 1889. évi 38. t.-cz. 5., 6., 7. és 9. §§-ai értelmé- ben szükséges adatokat megszerezni iparkodja- nak és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják avagy oda hassanak, hogy az át- ruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létre- jöttét a bizottság előtt élő szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyét nyilvá- nítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek; és

4. mindazok, kiknek javára tényleg már meg- szünt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy meg- szünt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingat- lanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve hogy törlési enge- dély nyilvánítsa végett a bizottság előtt jelen- jenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Kelt Kir.-Helmezen, 1897. nov. hó 7-én.

Dancs György, kir. aljbíró.

Első rangu hazai gyártmány.

Pontos czim: **ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR** részvény-társulat **BUDAPEST.**

Magyarország legnagyobb és egyedüli gazdasági gépgyára mely a gazdálkodáshoz szükséges **ÖSSZE** gazdasági gépeket gyártja.

Rendelések megtétele előtt kérjük min- den szakbavágó kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni.

Részletes árjegyzékkel és szakszerű felvilágosítással díjmentesen szolgálunk.

Szeckavágók. Morzsolók.

Palais Royal

a fő- és székváros legnagyobb áruháza
ORLAIS ANDOR, perzsa császári, spanyol királyi udvari szállító.
 Budapest, Koronaherceg-utca 8. (Harisch-bazár)
 Gyémánt-utanzott ékszerek, valódi arany- és ezüst-foglalatban, fülbevalók, gyűrűk,
 melltűk, gyöngyök stb. tiz évi jótállás mellett.

Chinai ezüst-árúk

30 évi jótállás mellett.

Vajtartók, cukortartók, kenyérkosarak 1-50, 2-, 2-50, 5 frt és feljebb,
 gyümölcstálak, kenyérkosarak 2-50 frttől 7-50, 15 frt és feljebb,
 evőkészletek párja 1-50, 2-50, 3-75,
 evőkészletek egészen komplett kivitelben 12-, 20-, 30- és feljebb,
 gyertyatartók párja 2-50, 3-, 3-50, 5 frt és feljebb,
 cognac-készletek 2-, 3-, 5 frt és feljebb,
 kenyérkosarak 2-50 kr.

Valódi párisi legyezők.

gáz, selyemcsipke, marabu és structoll darabja —50, —75,
 1-, 1-25, 1-50 frttől 500 frtig,
 valódi ezüst fogantyus botok 3-50, 5-, 7-50 és feljebb,
 valódi svájci zsebórák 3-, 4-50, 6-50 és feljebb,
 színházi látesővek 2-, 2-75, 3-50, 5- és feljebb,
 finom bőr díszmütarak, u m szivar- és levél-
 tárcák cimerrrel vagy monogrammal stb. stb.,
 czélszerű nászajándékok.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

2892. I/97. szám,

Hivatalos hirdetés.

Alólirott körjegyző közhírré teszem, hogy a körletemhez tartozó Borró, Csertész, Habura, Kalenó, Palota és Vidrány községek határaitban a volt urbéresek tulajdonához tartozó összes szántóföld-, rét-, erdő- és legelő területein (a belhelyek kivételével) gyakorolható vadászati jog az 1883-ik évi XX. t.-cz. 3. §-a értelmében a körjegyzőség székhelyén Mező-Laborezon 1897. évi december hó 22-én délután 2 órakor egy-mást követő 6 (hat) évre nyilvános árverésen haszonbérbe fog adni.

Arverési feltételek irodámban megtekinthetők.
 Kelt Mező-Laborezon, 1897. évi november hó 26-án.

Hladonik János,
 körjegyző.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására juttatni, miszerint a korona-utca 609. sz. a. saját házamban lévő jól berendezett

Butor raktáramat

véglegesen megszüntetni szándékozom, miért is a raktáron lévő összes árukat az előállítási áron alól adom el.

Raktáramban csakis jó és solid készítményű, még a legkényesebb izlésnek is megfelelő áruk vannak, mely kedvező alkalmat felhasználás végett tisztelettel ajánlja

Jelenek Ádám
 S.-A.-Ujhelyben.

Kleinmann és Klein

tölgy épület- és szerszámfa raktára
 S.-A.-Ujhely, Deák-utca (fapiacz).

Raktárunkban készletben vannak és mindenkor kaphatók:
 Tölgyfa gerendák, szarufák, léczek, továbbá:

Kapu oszlopok . . . . . 1 frttől 2 frt 50 krig.
 Kerítés oszlopok . . . . . 35 krtól 65 krig.

Ajánlunk kerékgyártóknak szerszámfákat, kerékaltapok és küllőket; nyirfa és bükkfa rudakat, ugyszintén nagy raktárt tartunk fűrészelt tölgyfa deszkákból.

25 frton felüli megrendeléseket helyben házhoz, vidékre a helybeli állomáshoz ingyen szállítjuk.

A nagyérdemű közönség pártfogását kéri:

Kleinmann és Klein.

Hirdetés.

A t. cz. közönség tudomására hozatik, hogy alulirott intézet földbirtokokra és S.-A.-Ujhelyben lévő házakra 10—50 évig terjedő

Törlesztési kölcsönöket

eszközöl.

A feltételekre vonatkozó bővebb felvilágosítással szolgál a

S.-A.-Ujhelyi Népbank mint Takarékpénztár.

S.-A.-Ujhely, nyomtatott a „Zemplén” gyorssajtóján.

FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntődéje Kassán, vám-utca 12. szám.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legujabb tapasztalatok szemmel tartásával, czélszerűen és gondosan gyártott jóhírnevű gépeit, nevezetesen:

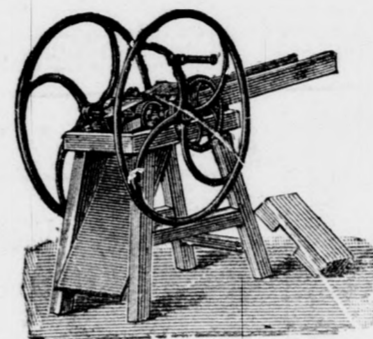
Szecs kavagókat kézi vagy járgányra.

Repavagokat és tengeri morzsolókat.

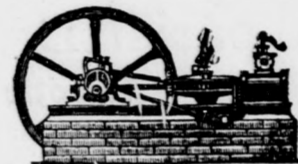
Olajsajtókat és olajmag pörkölőket.

Örlő- és daráló malmokat. Progress-tisztító gépeket, lisztosztályozó hengereket.

Olajmag zuzókat

Továbbá mindennemű szivattyukat, gőz-gépeket és gőzkazánokat. Szeszgyár-berendezéseket, m. p. Henze-főzők, kavaró-készülékek, malata- és burgonya zuzókat stb.

Gépgyárunkban gyártmányainknak jelentékeny készletet tartjuk állandóan raktáron.

Gazdasági gépeink képes-, valamint öntődénkek gyártmányai árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

The Continental
 Bodegas Company.
 Valódi hamisítatlan
 külföldi borok

Portbor.
 Sherry.
 Madeira.
 Marsala.
 Malaga.
 Tarragona s.a.l.
 Legjobb
 bevásárlási forrás
 Raktár:

Keinl Albert
 és
 Malátsik György
 uraknál.

Akar ön jó cognacot inni?

Kérjen mindig csak

TOKAJI COGNACOT

TOKAJ VAROS CZIMERÉVEL

(kigyós kereszt a hármás hegyen,)

mert különben értéktelen hamisítványt kap.

Valódi Tokaji Cognac kapható:

minden nagyobb fűszer- és csemege-kereskedésben és gyógyszerárban.

ELSŐ TOKAJI COGNACGYÁR
 TOKAJ.